

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ, ШУМАРСТВА И ВОДОПРИВРЕДЕ

Шеста седница ИПАРД II Одбора за праћење

ИЗВЕШТАЈ О СПРОВОЂЕЊУ
ИПАРД II ПРОГРАМА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ

Новембар, 2019

Врдник, 28/11/2019

СПИСАК СКРАЋЕНИЦА

АП – Аутономна покрајина

ЕК – Европска комисија

ЕУ – Европска унија

ИА – ИПАРД Агенција

ИПАРД - Инструмент за претприступну помоћ за рурални развој

МПШВ – Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде

ПССС – Пољопривредна саветодавна и стручна служба

РС – Република Србија

УАП – Управа за аграрна плаћања

УТ – Управљачко тело

САДРЖАЈ

РЕЗИМЕ	4
Увод.....	4
Поверавање послова за спровођење буџета за Мери 7 и Мери 9	5
Измене ИПАРД II програма.....	5
Усвојени правни акти	6
Обуке и пројекти.....	6
СПРОВОЂЕЊЕ ИПАРД II МЕРА У 2019. ГОДИНИ	7
Мера 1	11
Мера 3	21
РЕГИОНИ И ОКРУЗИ	28
Мера 1	28
Мера 3	33
СТРУКТУРА ПОДНЕТИХ ЗАХТЕВА ПРЕМА РОДУ, ТИПУ КОРИСНИКА И УЧЕШЋУ МЛАДИХ ПОЉОПРИВРЕДНИКА	38
ПОСЛОВНИ ПЛАНОВИ ПРИПРЕМЉЕНИ ОД СТРАНЕ ПССС	44
ПРОМОТИВНЕ АКТИВНОСТИ И ВИДЉИВОСТ	44
ПОКАЗАТЕЉИ АКТИВНОСТИ ВИДЉИВОСТИ И КОМУНИКАЦИЈЕ	46

Резиме

Увод

Република Србија спроводи ИПАРД II програм од децембра 2017. године. Од почетка спровођења па до септембра 2019. године објављено је и затворено пет јавних позива, док су у септембру расписана два одвојена позива за Меру 1 – Инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава и то један позив који се односи на куповину новог трактора, а други који се односи на изградњу и опремање објеката, набавку опереме и механизације (искључујући тракторе), као и вишегодишњег садног материјала. С обзиром на то да је Србија темељно и интензивно радила на припреми и промоцији ИПАРД II програма, од првог позива бележи се велико интересовање пољопривредника, чему сведочи податак да је до сада поднето 736 захтева, а у 2019. години донета су и прва решења о исплати ИПАРД подршке и реализоване су прве инвестиције. Од велике важности за успешно спровођење ИПАРД II програма је постојање снажне политичке воље Владе Републике Србије, као и широки друштвени консензус о значају ИПАРД подршке за даљи развој и унапређење конкурентности у сектору пољопривреде и руралног развоја. Такође, у циљу обезбеђивања повољнијих услова финансирања инвестиција потенцијалних корисника ИПАРД подстицаја, Управљачко тело је одржало састанак са представницима банкарског сектора.

Овај Извештај обухвата период од петог заседања Одбора за праћење (мај 2019. год.) до краја октобра 2019. године. У циљу приказивања јасније слике постигнутих резултата, нарочито када је реч о обради поднетих захтева, приказани су збирни подаци, од почетка спровођења Програма.

У оквиру ИПАРД II програма тренутно су акредитоване следеће мере:

- Мера 1: Инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава и
- Мера 3: Инвестиције у физичку имовину које се тичу прераде и маркетинга пољопривредних производа и производа рибарства.

Када је реч о Мери 1 до сада је објављено пет јавних позива:

- Први јавни позив се односио на инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава за куповину нове опреме и механизације – укупно 85 поднетих захтева;
- Други јавни позив се односио на инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава за куповину новог трактора – укупно 393 поднета захтева;
- Трећи јавни позив односио се на инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава за изградњу и опремање објеката и куповину нове опреме и механизације – укупно 151 поднет захтев;
- Четврти јавни позив се односио на инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава за куповину новог трактора – рок за подношење пријава до 25. новембра 2019. године;
- Пети јавни позив се односио на инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава за куповину нове опреме и механизације – рок за подношење пријава до 23. децембра 2019. године.

За Меру 3 објављена су два јавна позива:

- Први јавни позив се односио на инвестиције у физичку имовину у вези са прерадом и маркетингом пољопривредних производа и производа рибарства – набавка нове опреме, укупно 26 поднетих захтева и
- Други јавни позив у оквиру ове мере се односио на инвестиције у изградњу и набавку нове опреме, укупно 81 поднет захтев.

Индикативни План јавних позива објављен је у јануару 2019. године, којим су предвиђена четири Јавна позива, по један за Мету 1, Мету 3, Мету 7 и Мету 9. Издвојена средства за све позиве у 2019. години, која укључују допринос ЕУ, као и национални допринос РС износе 88,45 милиона ЕУР (10,45 милијарди РСД). У септембру 2019. године расписана су два Јавна позива за М1 и то Јавни позив за набавку новог трактора, опредељена средства по овом Јавном позиву су 10,26 милиона ЕУР (1.210.632.721 РСД) и Јавни позив који се односи на изградњу и опремање објеката, набавку опреме и механизације (искључујући тракторе) као и вишегодишњег садног материјала за који су издвојена средства у износу од 32,97 милиона ЕУР (3.890.326.056 РСД).

Предлог измена правилника за Мету 3 је припремљен и по усвајању овог правилника, очекује се објављивање Јавног позива за Мету 3, за шта је опредељено око 36 милиона евра (4,2 милијарде РСД).

Поверавање послова за спровођење буџета за Мету 7 и Мету 9

Пакет за поверавање послова спровођења буџета за ИПАРД мере: Мера 7 „Диверзификација пољопривредних газдинстава и развој пословања (у даљем тексту: М7) и Мера 9 „Техничка помоћ“ (у даљем тексту: М9), послат је Генералном директорату за пољопривреду и рурални развој (у даљем тексту: ДГ АГРИ) почетком новембра 2019. године. Све припремне активности за акредитацију нових мера су у извршене у складу са налазима екстерне и интерне ревизије, спроведене у августу 2019. године. У погледу Мере 7, Управљачко тело је припремило Нацрт правилника о ИПАРД подстицајима за диверзификацију пољопривредних газдинстава и развој пословања у складу са препорукама добијеним од стране експерта и смерницама са симулације случаја за ову меру, која је одржана од 16. до 20. септембра 2019. године..

Када је реч о акредитацији Мере 9 – Техничка помоћ, између Управљачког тела и ИПАРД агенције 20. септембра 2019. године је потписан Споразум о спровођењу мере техничке помоћи у оквиру програма ИПАРД II 2014-2020. Управљачко тело је припремило Акциони план за Техничку помоћ у складу са истраживањем тржишта, који је усаглашен са ИПАРД агенцијом и *DG AGRI*, а коначан текст који ће бити предмет дискусије и усвајања на 6. седници Одбора за праћење.

Измене ИПАРД II програма

Управљачко тело је припремило Секторске анализе за сектор прозиводње вина и сектор јаја на основу иницијативе пољопривредних произвођача. Резултати Секторских анализа су приказани заинтересованој јавности у склопу четири јавна догађаја: два консултативна састанка у Београду, један у Јагодини (за сектор јаја) и један у Смедереву (сектор винарства и виноградарства). Обе анализе су дале аргументе за увођење сектора винарства

и виноградарства и сектора јаја у ИПАРД II програм и били су основ иницијативе за припрему предлога треће измене ИПАРД II програма.

На 5. седници Одбора за праћење одржаној 14. маја у Новом Саду, усвојена је Одлука о измени ИПАРД II програма. Одлуком Директората за пољопривреду и рурални развој Европске Комисије, од 26. јуна 2019. године, усвојена је трећа измена ИПАРД II програма Републике Србије. На седници Владе Србије, одржаној 01. августа 2019. године, усвојена је трећа измена ИПАРД програма.

Трећом изменом ИПАРД II програма проширен је опсег прихватљивих корисника ИПАРД подршке, те у прихватљиве кориснике ИПАРД подршке сада спадају и произвођачи и прерађивачи из сектора конзумних јаја и сектора грожђа (виноградарства и винарства). Такође, омогућена је подршка регистрованим произвођачима расадничарског материјала у секторима воћарства и виноградарства. Осим наведеног, значајна новина у спровођењу Мере 1 – Инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава, у односу на претходни период, је да произвођачи у сектору воћа и поврћа, са производњом на површини до 15 хектара, који за сопствене потребе чувају животиње, треба да испуњавају само стандарде прописане у сектору у којем инвестирају.

Усвојени правни акти

У периоду између 5. и 6. седнице Одбора за праћење припремљени су и усвојени следећи правни акти:

- 1) Програм о изменама и допунама ИПАРД програма за Републику Србију за период 2014–2020. године, август 2019. (Службени гласник РС, број 55/19 од 2. августа 2019. године). Измене су се првенствено односиле на увођење два нова сектора (сектор јаја и сектор вина и виноградарства);
- 2) Правилник о изменама и допунама правилника о ИПАРД подстицајима за инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава, септембар 2019 (Службени гласник РС“ број 67/2019 од 20.09.2019. године). Измене су се првенствено односиле на увођење два нова сектора, као и на техничко усаглашавање и појашњења која ће убрзати процес доделе ИПАРД подстицаја у оквиру мере.

Обуке и пројекти

У оквиру Пољопривредног сајма у Новом Саду у мају 2019. године, организован је један национални догађај у сарадњи са ИПА 2015 пројектом: Изградња капацитета за усклађивање са правним достигнућем у области пољопривреде, руралног развоја, безбедности хране, ветеринарске и фитосанитарне политике, са циљем подизања свести шире јавности о ИПАРД II подршци и омогућавање видљивих резултата постигнутих кроз ИПАРД II подршку, као и пружање информација о могућностима финансирања у оквиру ИПАРД II програма.

ТАИЕХ радионица организована је у сарадњи са ЕК у октобру 2019. године у Крагујевцу на тему припреме и подршке националној и локалној администрацији, потенцијалним локалним акционим групама у оквиру ИПАРД-а, како се користе средства техничке помоћи за припрему руралних удружења за оснивање ЛАГ-ова и израду стратегија

локалног развоја како би били спремни да се пријаве за *LEADER* меру у оквиру ИПАРД-а. На одржаној радионици присуствовало је 85 представника Управљачког тела, ИПАРД агенције, НАО СО, локалних самоуправа (градоначелници) и чланова постојећих асоцијација (потенцијалних ЛАГ-ова).

У новембру у сарадњи са ИПА 2013 пројектом „Поддршка ИПАРД Оперативној структури“ одржана је радионица на тему припреме пројектне документације и израде бизнис планова за Меру 1 и Меру 3 на примеру сектора грожђа.

Спровођење ИПАРД II мера у 2019. години

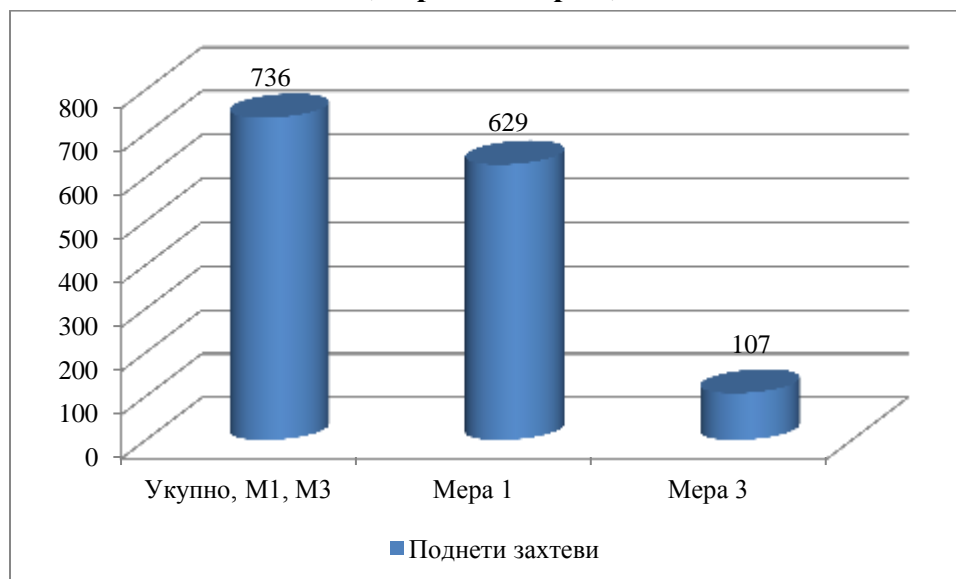
Аналитика презентована у овом делу Извештаја заснована је на подацима наведеним у кумулативном износу у табелама за праћење спровођења мера ИПАРД II програма (Табеле за праћење) које су достављене Управљачком телу од стране ИПАРД Агенције (УАП), са пресеком стања на дан 31.10.2019. год. Ажурирани подаци биће достављени члановима ИПАРД II Одбора за праћење на састанку 28.11.2019. године.

Имајући у виду да су у моменту припреме овог Извештаја, Шести и Седми јавни позив (Четврти и Пети позив за Меру 1) били отворени за подношење предлога пројеката, у оквиру аналитичког приказа у овом Извештају коришћени су подаци за Први, Други, Трећи Четврти и Пети јавни позив, на основу доступних обрађених података закључно са 31.10.2019. године. Подаци су прелиминарни. Укупан износ прихватљивих трошкова биће доступан након окончања процеса обраде свих поднетих захтева. Износ прихватљивих трошкова у овом Извештају исказан је за одобрене и исплаћене захтеве.

Закључно са даном 20.11.2019. године, у оквиру Шестог јавног позива (Четврти јавни позив за Меру 1 за подношење захтева за одобравање пројекта за ИПАРД подстицаје за инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава у набавку новог трактора), поднет је 201 захтев, док су у оквиру Седмог јавног позива (Пети јавни позив за Меру 1 за подношење захтева за одобравање пројекта за ИПАРД подстицаје за инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава за изградњу и набавку нове опреме, машина и механизације, осим инвестиција у набавку нових трактора) потенцијални ИПАРД корисници ИПАРД Агенцији доставили 17 предлога пројеката. За подношење предлога пројеката за остваривање права на ИПАРД подстицаје за Меру 1 Шести јавни позив отворен је до 25. новембра 2019. године, а Седми јавни позив до 23. децембра 2019. године.

За Меру 1 и Меру 3 у оквиру Првог, Другог, Трећег, Четвртог и Петог јавног позива укупно је поднето 736 захтева предлога пројеката, 629 захтева за Меру 1 (85% од укупног броја поднетих захтева) и 107 захтева (15%) за Меру 3 (графикон 1).

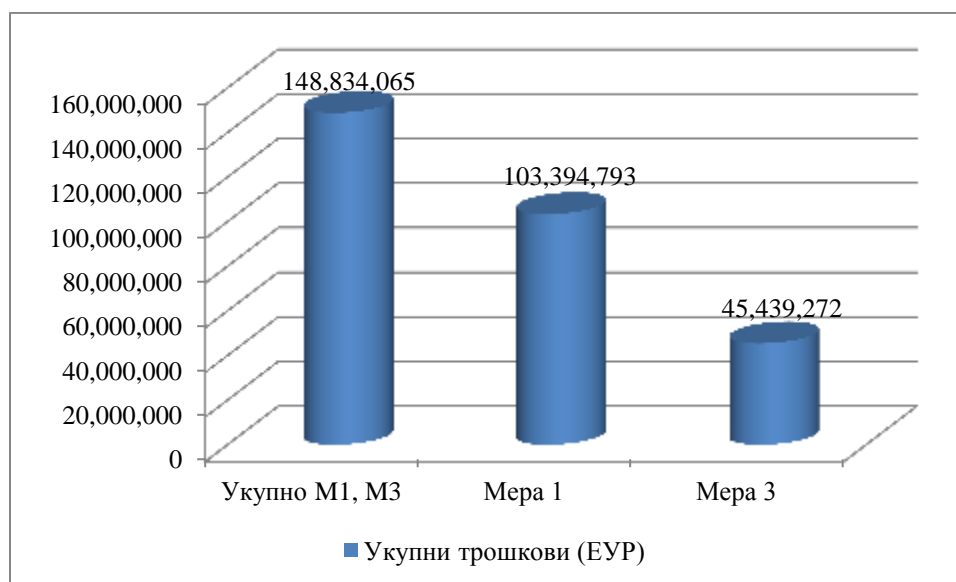
**Графикон 1: Укупан број поднетих захтева
(Мера 1 и Мера 3)**

Извор: УАП, 2019

На основу обрађених захтева закључно са 31.10.2019. године, укупни трошкови за Меру 1 и Меру 3 износе 148.834.065 ЕУР, од чега 103.394.793 ЕУР (69%) за Меру 1 - Први, Други, Трећи позив и 45.439.272 ЕУР (31%) за Меру 3 (графикон 2).

**Графикон 2: Укупни трошкови* и трошкови по мери
Мера 1 и Мера 3**

Извор: УАП, 2019

* Унос података за поднете предлоге пројеката за Четврти и Пети позив за Меру 1 је у току тако да исти у моменту припреме овог Извештаја нису били доступни. Након окончања процеса обраде захтева биће познат укупан износ прихватљивих трошкова.

Од укупног броја поднетих захтева у оквиру Мере 1 укупно је 5 неразврстаних захтева, од чега је у сектору усева 4 неразврстаних захтева који су без приложеног пословног плана или конкретних података о типу производње, укупне вредности од 75.433 ЕУР. Од тог броја један захтев је без наведеног сектора/подсектора, као и без укупних/прихватљивих трошкова инвестиција. Укупно 15 захтева је без наведеног захтеваног износа инвестиција. У оквиру Мере 3, 28 захтева је неразврстано (без наведеног подсектора), а од тог броја 17 апликација немају наведен ни сектор ни подсектор.

У оквиру Мере 1, од стране ИА донето је **211 решења о одбијању захтева/обустављању поступка због одустанка подносиоца од захтева** (са укупним захтеваним трошковима за инвестицију од 16.850.152 ЕУР, од чега је 82 захтева обустављено услед одустанка подносиоца (6.182.891 ЕУР). Од укупног броја одбијених/обустављених захтева највећи број се односи на Други јавни позив (144). Посматрано према сектору, највећи број решења о одбијању односи се на Сектор воћа и поврћа (57) и Сектор усева (55), док Сектор меса у укупном броју одбијених захтева учествује са 12, а Сектор млека са 4 захтева. Када је реч о Мери 3, на основу захтева обрађених до 31.10.2019. године, донето је 34 решење о одбијању захтева/обустављању поступка због одустанка подносиоца од захтева са износом захтеваних трошкова у пријавном формулару од 8.729.928 ЕУР, од чега је 8 захтева обустављено због одустанка подносиоца (2.841.253 ЕУР). Два најчешћа разлога одбијања захтева односе се на неприхватљивост инвестиционих критеријума и недостављање захтеване недостајуће документације, с тим што је у 2018. години водећи разлог за одбијање захтева био неприхватљивост инвестиционих критеријума, а у 2019. години недостављање захтеване недостајуће документације.

Посматрано **по годинама**, највећи број предлога пројеката (М1, М3) поднет је ИПАРД Агенцији на разматрање у 2018. години (73% од укупног броја поднетих захтева), док је већи број захтева одобрен у 2019. години (91% од укупног броја одобрених захтева). Сви исплаћени захтеви (111), закључно са 31.10.2019. године, реализовани су у 2019. години.

Анализа **по секторима**, на основу до сада обрађених захтева, указује да је највећи број захтева одобрен у **Сектору усева (64%)**, затим у Сектору воће и поврће (21%), док је значајно мањи број одобрених захтева остварен у Сектору млеко (8%) и Сектору месо (7%).

До 31.10.2019. године ИА је спровела **315 контрола на лицу места пре одобравања пројеката** (279 контрола за Мери 1 и 36 контрола за Мери 3). Од укупног броја контролисаних пројеката **одобрен је 241 пројекат** са укупним износом прихватљивих трошкова од 25.019.447 ЕУР.

Такође, до дана 31.10.2019. године ИА је спровела и **142 контроле на лицу места пре одобравања плаћања** (140 контрола за Мери 1 и 2 контроле за Мери 3). Од укупног броја контролисаних пројеката пре одобравања плаћања до дана 31.10.2019. године **исплаћен је 111 пројекат** са прихватљивим трошковима за инвестицију у износу од 8.078.167 ЕУР и исплаћеним подстицајима у износу од 5.091.556 ЕУР.

Од укупног броја поднетих захтева у оквиру Мере 1, ИА је донела **212 решења о одобрењу** предлога пројеката, са укупним припадајућим прихватљивим трошковима у износу од 13.924.922 ЕУР и износом подршке од 8.714.892 ЕУР (пораст у односу на претходно извештавање (за Пету седницу ИПАРД Одбора која је одржана 14.05.2019. год.) за 27% за одобрене захтеве, за 31% за прихватљиве трошкове и за 30% по питању

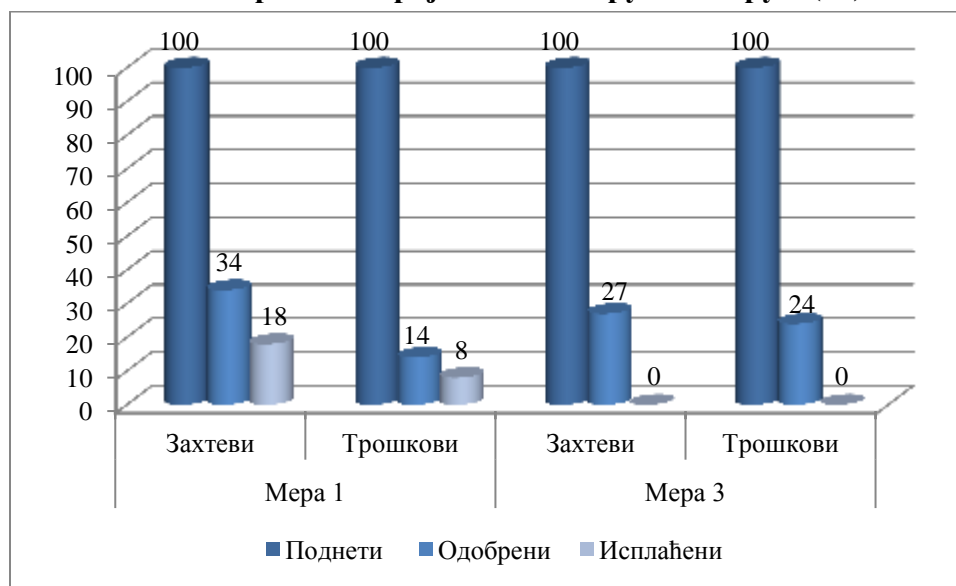
подршке). Просечан износ одобрене подршке за Меру 1 износио је 62,6%. У односу на укупан број поднетих захтева за Меру 1 (за прва три позива), закључно са 31.10.2019. године одобрено је 33,7% захтева. Када је реч о Мери 3, одобрено је 29 предлога пројеката са прихватљивим трошковима у износу од 11.094.455 ЕУР и подршком од 5.608.946 ЕУР, (што представља апсолутни пораст у односу на претходно извештавање). Просечан износ одобрене подршке за Меру 3 износио је 50,6%, а од укупног броја поднетих захтева за ову меру одобрено је 27,1%.

Закључно са 31.10.2019. године, од укупно 212 донета решења о одобрењу и 118 усвојених решења о исплати ИПАРД подршке, **исплаћено је 111 захтева** (за Меру 1, 25 из Првог и 86 захтева из Другог позива), са прихватљивим трошковима за инвестицију у износу од 8.078.167 ЕУР и исплаћеном подршком у износу од 5.091.556 ЕУР. У односу на претходно извештавање (Пета седница ИПАРД Одбора: 9 исплаћених захтева са прихватљивим трошковима за инвестицију у износу од 376.538 ЕУР и исплаћеним подстицајима у износу од 227.570 ЕУР), по овом показатељу остварен је значајан напредак.

Од укупног броја поднетих предлога пројеката за Меру 1 (Први, Други и Трећи позив) - 629, до 31.10.2019.године, одобрено је 33,7%, а исплаћено 17,6%, док је у оквиру Мере 3 одобрено 29 (27,1%) предлога пројеката у односу на укупан број поднетих захтева - 107 (графикон 3). Када је реч о динамици исплате одобрених захтева у оквиру Мере 1, закључно са 31.10.2019. год. исплаћено је 52,4% од укупног броја одобрених захтева, са 58% прихватљивих трошкова, као и подршке.

Од укупног броја поднетих захтева у оквиру Мере 1 за прва три позива, закључно са 31.10.2019. године, одобрено је 34% предлога пројеката, док за Меру 3 (прва два позива) учешће одобрених у укупном броју поднетих захтева износи 27% (графикон 3). Евидентно је значајно ниже учешће одобрених прихватљивих трошкова у укупно захтеваним трошковима у оквиру Мере 1 (13%) у поређењу са овим учешћем у оквиру Мере 3 (24%).

Графикон 3: Динамика обраде, односно реализације поднетих захтева предлога пројеката за Меру 1 и Меру 3 (%)

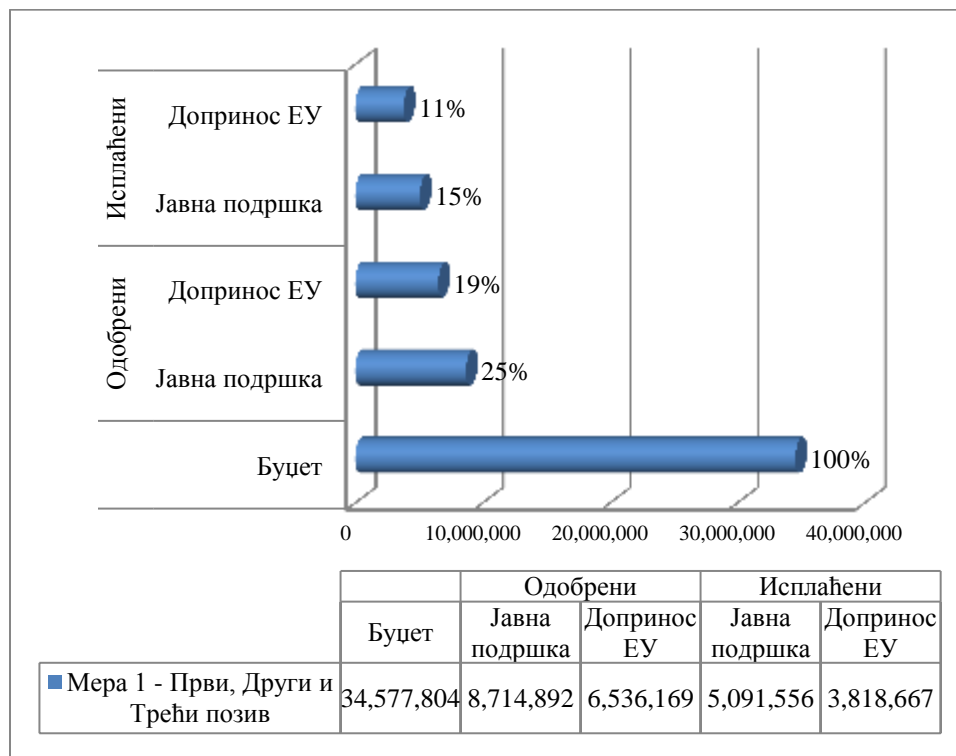
Извор: УАП, 2019

Напомена: Приказано учешће одобрених и исплаћених прихватљивих трошкова у укупном износу захтеваних трошкова реално је на вишем нивоу од приказаног на графикану 3, с обзиром на то да приказани захтевани трошкови за инвестицију, поред прихватљивих обухватају и неприхватљиве трошкове, имајући у виду да је процес обраде захтева у току. Коначан износ захтеваних прихватљивих трошкова за инвестицију биће доступан након окончања процеса обраде захтева.

Мера 1

На основу расположивих података о алоцираном буџету за прва три позива у оквиру Мере 1 (ИПАРД алокација за 2015, 2016 и 2017. годину) и износа јавне подршке за 212 одобрених и 111 исплаћених предлога пројеката (пресек стања на дан 31.10.2019. год.), имајући у виду просечан интензитет помоћи од 62,6% (одобрени пројекти), може се констатовати да је, закључно са 31.10.2019. године, одобрено 25% јавне подршке у односу на средства опредељена за наведена три позива у оквиру Мере 1 (допринос ЕУ – 19%), и исплаћено 15% јавне подршке (допринос ЕУ – 11%) од укупног износа опредељеног буџета за прва три позива за Мери 1 (графикон 4).

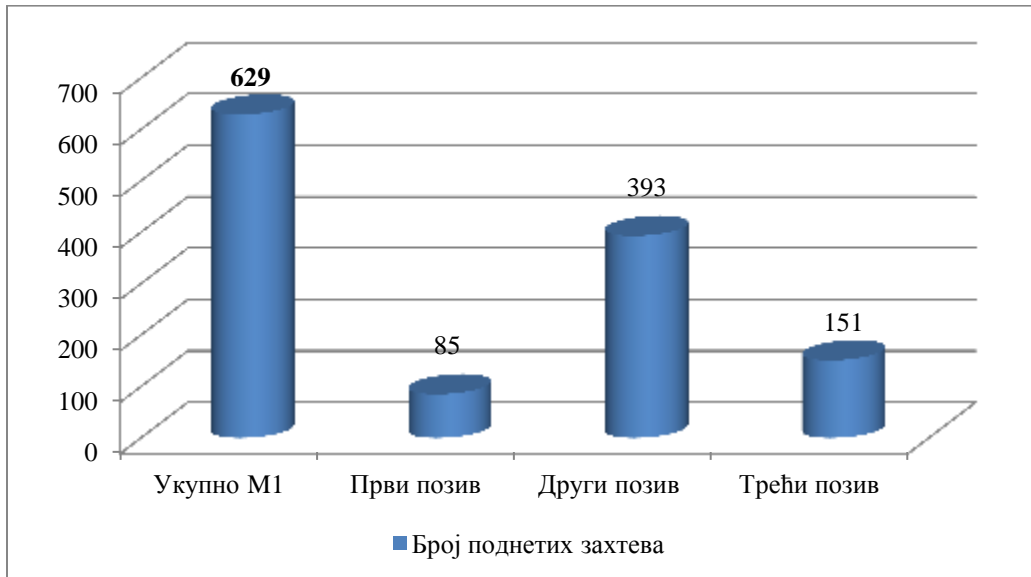
Графикон 4: Подршка у односу на износ опредељеног буџета (%)
Мера 1 – Први, Други и Трећи позив

Извор: УАП, 2019

У оквиру Мере 1 за прва три позива поднето је 629 захтева, 85 за Први позив – 13,5%, 393 поднета захтева за Други позив – 62,5% и 151 захтев за Трећи позив – 24% (графикон 5).

**Графикон 5: Укупан број поднетих захтева
Мера 1 - Први, Други и Трећи позив**

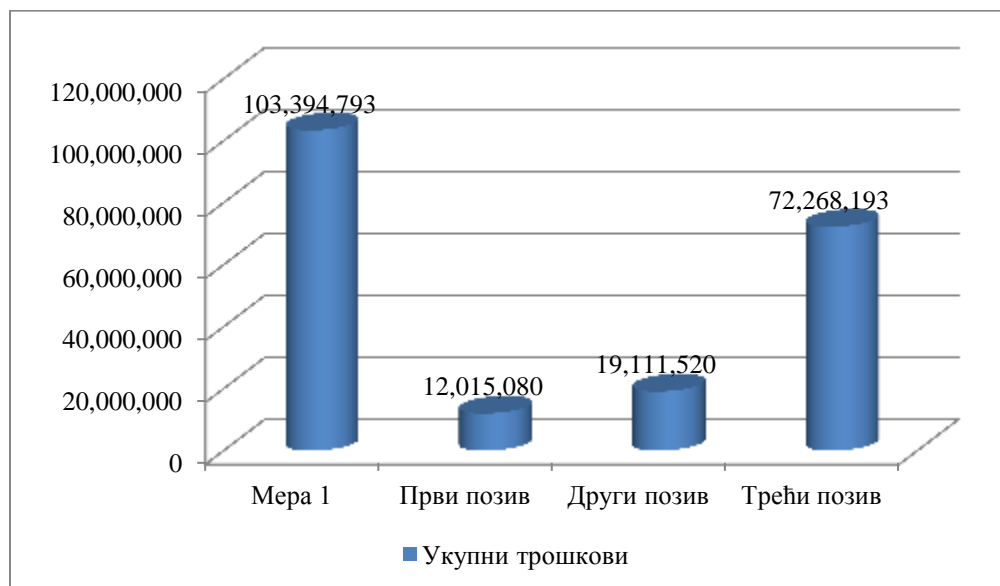

Извор: УАП, 2019

Када је реч о Мери 1, укупни трошкови за Први позив износе 12.015.080 ЕУР, за Други позив 19.111.520 ЕУР, а за Трећи позив износе 72.268.193 (графикон 6).

Највеће учешће захтеваних трошкова у оквиру Мере 1 остварено је у оквиру Трећег позива. Имајући у виду да је у оквиру Трећег позива за Мери 1, осим за набавку опреме и механизације, одобрено и подношење предлога пројеката за изградњу, однос трошкова између позива у оквиру Мере 1 је очекиван.

**Графикон 6: Укупни трошкови и трошкови по позивима (ЕУР)
Мера 1 - Први, Други и Трећи позив**

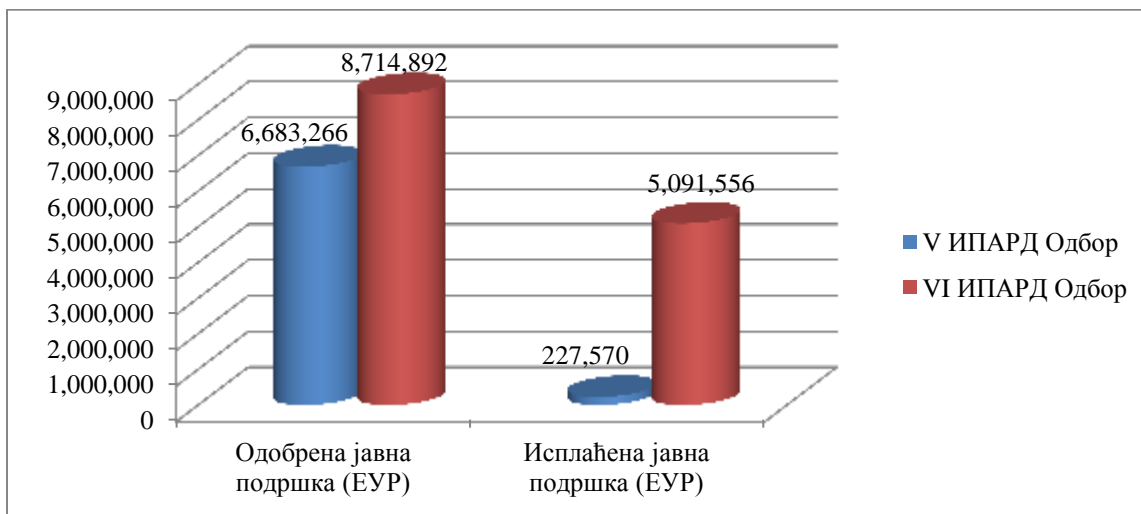

Извор: УАП, 2019

Од укупног броја поднетих захтева за Меру 1, закључно са 31.10. 2019. године, одобрено је 212 предлога пројеката. У оквиру **Првог јавног позива** донета су 42 решења о одобрењу захтева, односно 20% од укупног броја одобрених захтева за Меру 1 (49% поднетих захтева за Меру 1, Први позив), што представља пораст броја одобрених захтева у односу на претходно извештавање за 27%. Прихватљиви трошкови за одобрене захтеве у оквиру Првог позива износе 6.234.202 ЕУР, односно 45% од укупног износа одобрених прихватљивих трошкова за Меру 1 (52% укупно захтеваних трошкова за Меру 1, Први позив), што представља пораст броја одобрених прихватљивих трошкова у односу на претходно извештавање за 31%. Укупна јавна подршка за одобрене пројекте износи 3.784.815 ЕУР (60,7% интензитет подршке), док допринос ЕУ износи 2.838.611 ЕУР. У оквиру **Другог јавног позива**, у периоду између два извештавања, остварен је пораст броја одобрених захтева за 22% – (163 одобрених предлога пројеката), што чини 77% од укупног броја одобрених захтева за Меру 1 (41% поднетих захтева за Меру 1 у оквиру Другог позива). Укупан износ прихватљивих трошкова за одобрене захтеве је 7.139.029 ЕУР, односно 51% од укупног износа одобрених прихватљивих трошкова за Меру 1 (37% укупно захтеваних трошкова за Меру 1 у оквиру Другог позива), што представља пораст броја одобрених прихватљивих трошкова у односу на претходно извештавање за 21%. Укупна јавна подршка за одобрене пројекте износи 4.572.859 ЕУР (64% интензитет подршке), док допринос ЕУ износи 3.429.644 ЕУР. У оквиру **Трећег јавног позива**, закључно са 31.10.2019. године, одобрено је 7 поднетих предлога пројекта, са одобреним износом прихватљивих трошкова за инвестицију од 551.761 ЕУР, износом јавне подршке од 357.218 ЕУР (64,7% интензитет подршке) и доприносом ЕУ у износу од 267.914 ЕУР.

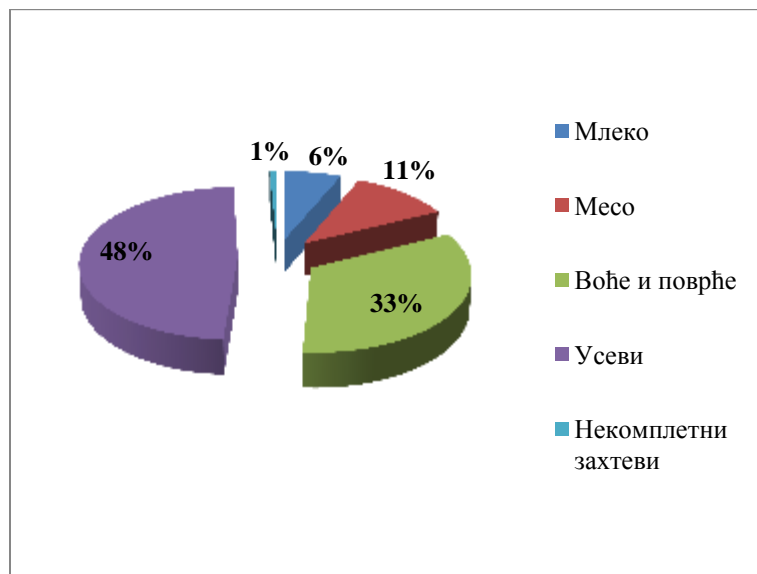
Период између два извештавања бележи пораст укупно *одобрене* јавне подршке за Меру 1 за 27%. Од укупно одобрене јавне подршке за Меру 1 (8.714.892 ЕУР), подршка за инвестиције износи 8.341.690 ЕУР (95,7%), док општи трошкови у укупном износу одобрене јавне подршке учествују са 4,3%. Укупно *исплаћена* јавна подршка у односу на претходно извештавање остварује значајан пораст - са 227.570 ЕУР на 5.091.556 ЕУР (графикон 7).

Графикон 7. Напредак у погледу одобрене и исплаћене јавне подршке за Меру 1 у периоду између два извештавања ИПАРД II Одбора у 2019. години

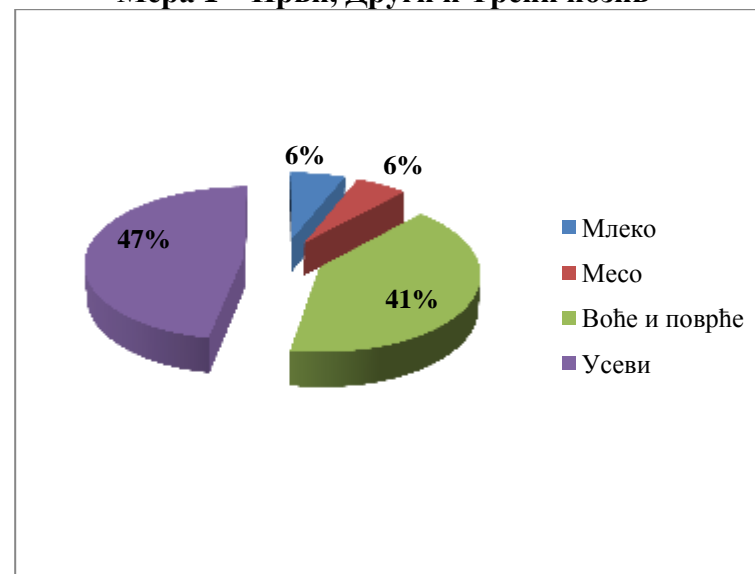
Обрада: УТ, 2019

**Графикон 8: Структура поднетих захтева
према сектору
Мера 1 – Први, Други и Трећи позив**

Извор: УАП, 2019

**Графикон 9: Структура укупних прихватљивих
трошкова за инвестицију према сектору
– одобрени захтеви
Мера 1 – Први, Други и Трећи позив**

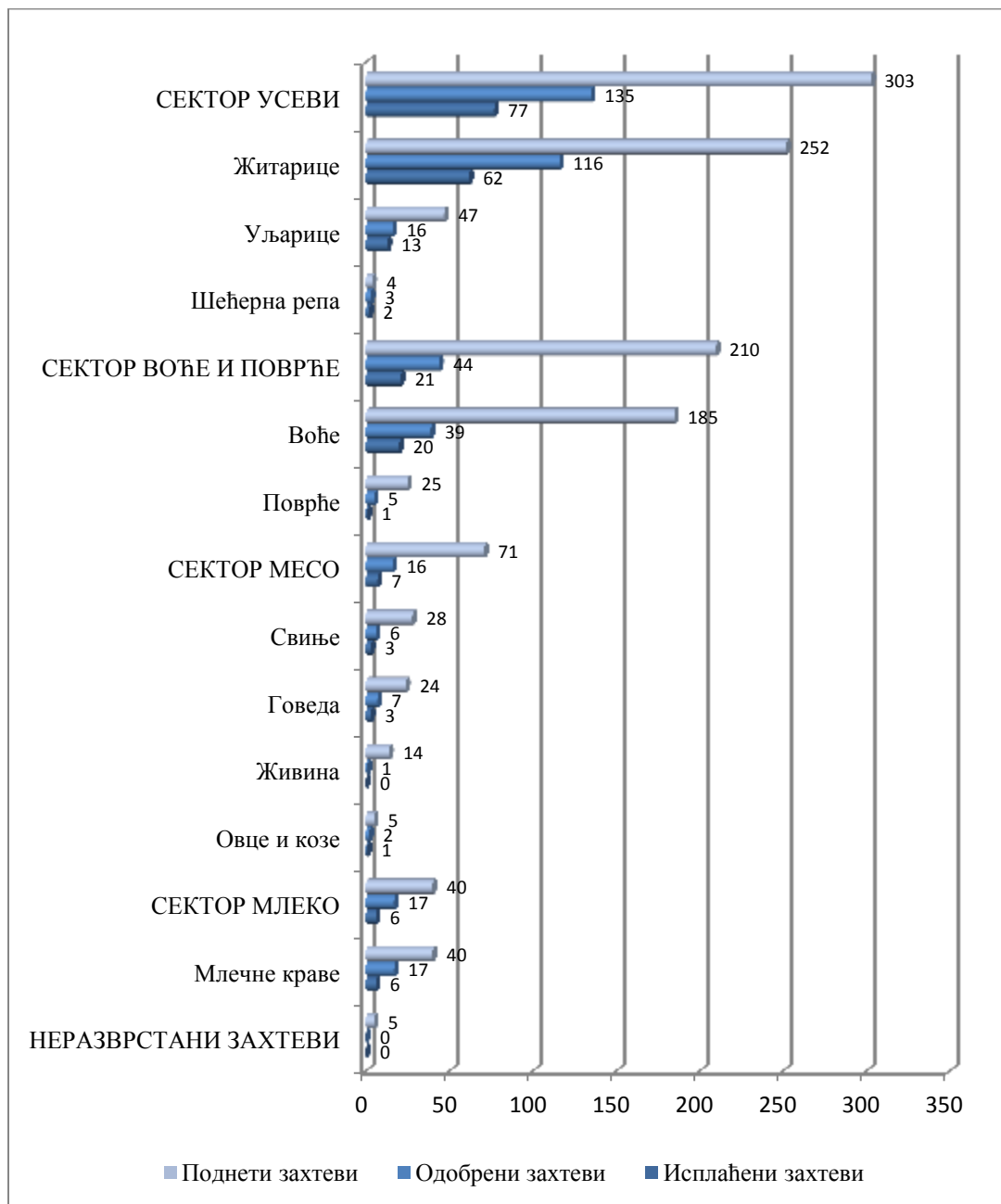
Извор: УАП, 2019

У оквиру Мере 1, у укупном броју поднетих захтева (629) Сектор усеви (житарице, уљарице, шећерна репа) остварује највеће учешће од 48% (303 захтева), затим Сектор воће и поврће 33% или 210 захтева (воће 29% - 185 захтева, поврће 4% - 25 захтева), Сектор месо учествује са 11% (71 захтева), Сектор млеко учествује са 6% (40 захтева), док се 5 поднетих захтева третира као неразврстани (некомплетни захтеви). Највеће учешће Сектора усеви у структури поднетих захтева у оквиру Мере 1 резултат је високог учешћа овог сектора у оквиру Другог јавног позива (двотрећинско учешће), имајући притом у виду и значајно већи број поднетих захтева у оквиру Другог (393) у односу на Први (85) и Трећи јавни позив (151). Са друге стране, Сектор воће и поврће остварио је значајније учешће у оквиру Првог и Трећег јавног позива (укупно посматрано) у броју поднетих захтева. Остали сектори у оквиру Мере 1 остварују знатно ниже учешће (испод 20%) по наведеном показатељу (графикон 8).

Када је реч о структури укупних прихватљивих трошкова за инвестицију према сектору у оквиру Мере 1 (графикон 9), ситуација није битно другачија. Наиме, у укупним прихватљивим трошковима за инвестицију највеће учешће такође је остварио Сектор усеви - 47%, док је Сектор воће и поврће остварио нешто ниже учешће – 41% (воће 30% и поврће 11%). У односу на претходно извештавање евидентан је пораст учешћа прихватљивих трошкова у Сектору усеви у односу на Сектор воће и поврће, као и унутар овог сектора пораст учешћа подсектора поврће у односу на подсектор воће. Сектор млеко и Сектор месо остварују учешће у укупним прихватљивим трошковима за инвестицију од по 6%.

Напомена: Разлике у резултатима анализе по секторима у трошковном погледу у поређењу са претходним извештавањем резултат су чињенице да је у претходном извештавању као основ за анализу коришћен укупан захтевани износ трошкова за инвестицију (прихватљиви и неприхватљиви трошкови по основу поднетих захтева), док су у оквиру ове анализе као основ коришћени укупни прихватљиви трошкови по основу одобрених захтева (јавна подршка и сопствена средства корисника).

**Графикон 10: Број поднетих, одобрених и исплаћених захтева
према сектору и подсектору
Мера 1 – Први, Други и Трећи позив**

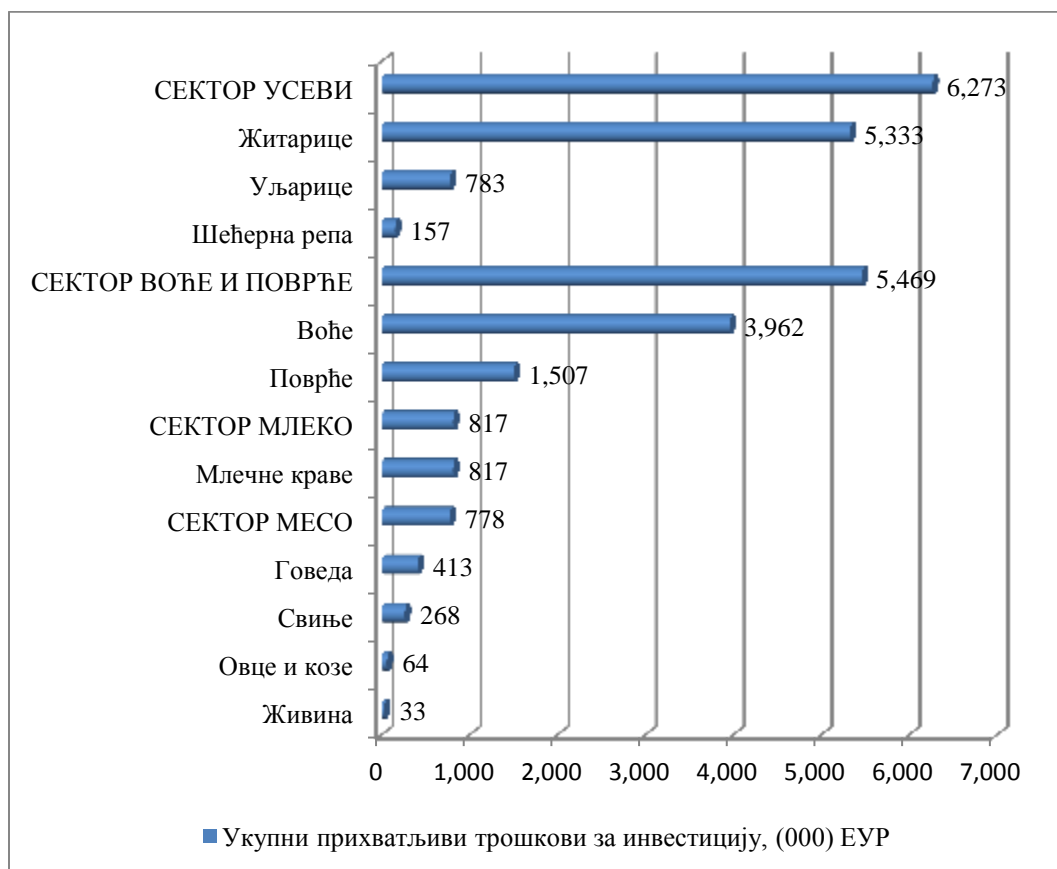
Извор: УАП, 2019

Посматрано са становишта поднетих захтева у оквиру Мере 1 (Први, Други и Трећи јавни позив) доминантно учешће Сектора усеви (303) остварено је захваљујући највећем броју поднетих предлога пројеката у подсектору житарица. Ово је резултат доминантног учешћа наведеног сектора у укупном броју примљених захтева за куповину новог трактора (Други јавни позив). Истовремено, Сектор усеви је доминантан и са становишта укупног броја одобрених (135) и исплаћених захтева (77), као и по питању учешћа одобрених у укупном

броју поднетих захтева (45%). Сектор воће и поврће, са укупно поднетих 210 захтева, налази се на другој позицији по укупном броју поднетих захтева, пре свега због доминантног учешћа подсектора воће у укупном броју поднетих захтева у оквиру овог сектора. Сектор месо, и посебно Сектор млеко остварују значајно мањи број како поднетих, тако и одобренних и исплаћених захтева (графикон 10).

У оквиру ставке „Неразврстани захтеви”, обухваћено је 5 захтева од којих се на Сектор усеви односи 4 поднета захтева. Захтеви су некомплетни, без приложеног пословног плана или информације која се односи на врсту производње.

**Графикон 11: Укупни прихватљиви трошкови за инвестицију
према сектору и подсектору, (000) ЕУР
Мера 1 – Први, Други и Трећи позив**

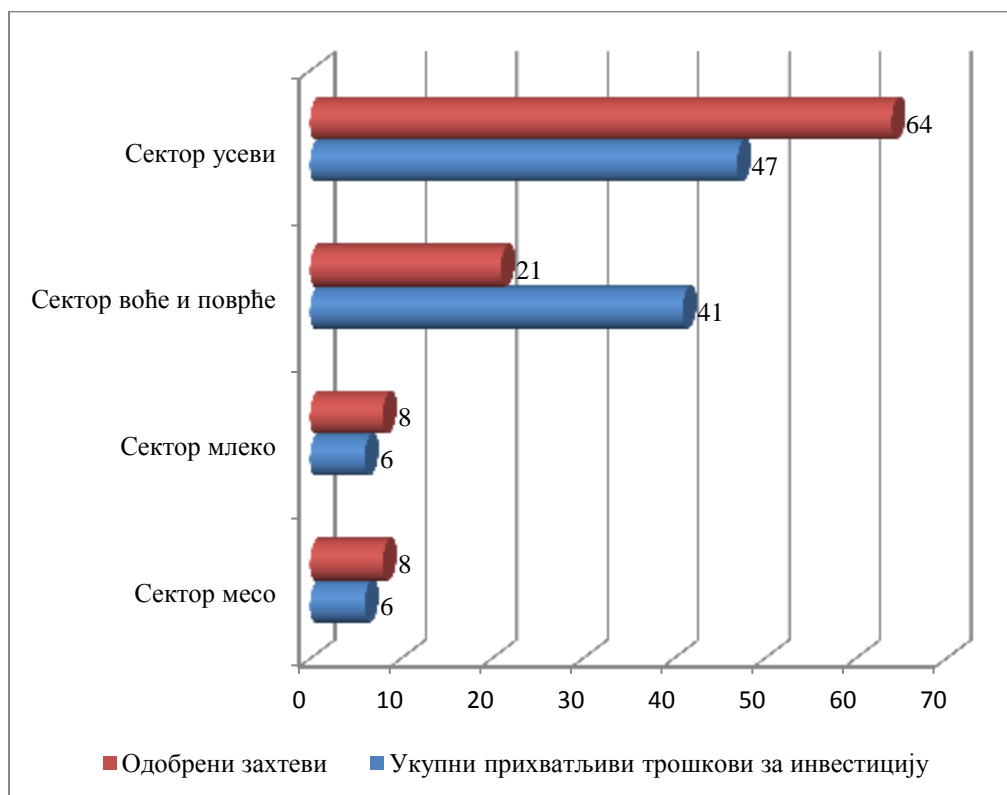
Извор: УАП, 2019

Посматрано са становишта учешћа сектора у укупним прихватљивим трошковима за инвестицију, аналогно броју поднетих и реализованих захтева, прву позицију остварује Сектор усеви (6,3 милиона ЕУР), са доминантним учешћем подсектора житарице у оквиру ове групе (85%).

Одмах иза Сектора усеви, са укупним прихватљивим трошковима у износу од 5,5 милиона ЕУР, позициониран је Сектор воће и поврће, пре свега услед значајног учешћа подсектора воће (72%) унутар овог сектора.

Сектор млеко и Сектор месо остварују подједнако учешће у структури укупних прихватљивих трошкова (6%), које је далеко испод претходна два наведена сектора по питању учешћа у укупним прихватљивим трошковима за инвестицију (графикони 11 и 12).

Графикон 12: Учешће сектора у укупним одобреним захтевима и прихватљивим трошковима за инвестицију (%)
Мера 1 – Први, Други и Трећи позив

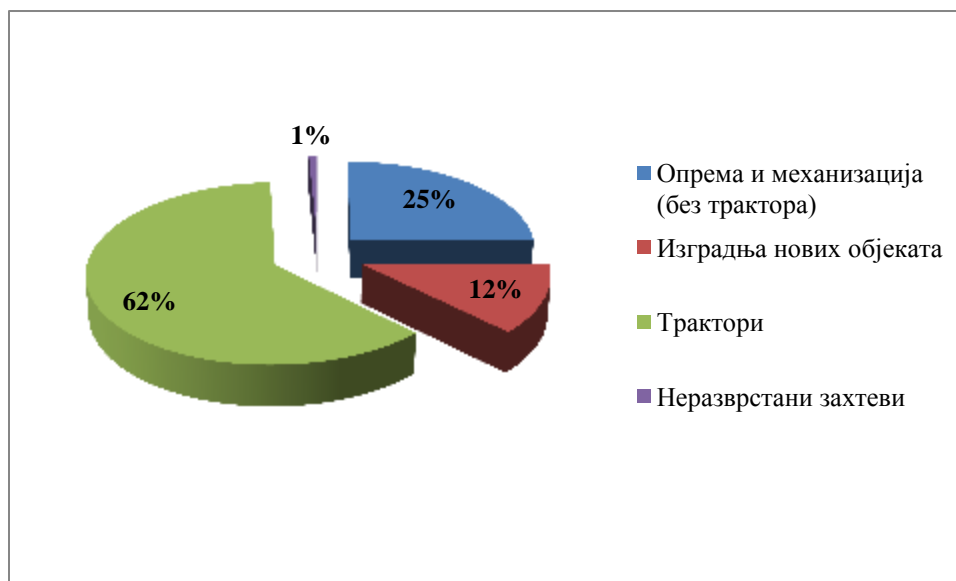
Извор: УАП, 2019

Веће учешће у укупним прихватљивим трошковима за инвестицију у односу на учешће у укупном броју одобрених захтева у оквиру Мере 1 (посматрано укупно за Први, Други и Трећи јавни позив) остварује Сектор воће и поврће, док са друге стране веће учешће у укупном броју одобрених захтева у односу на учешће у укупним прихватљивим трошковима за инвестицију остварују остали сектори (графикон 12). Истовремено, Сектор усеви доминантан је како по учешћу у укупним прихватљивим трошковима за инвестицију (47%) тако у још значајнијој мери у укупном броју одобрених захтева (64%). Наведена констатација истовремено указује и на значајно већу просечну вредност инвестиција по одобреном захтеву у Сектору воће и поврће у односу на Сектор усеви, као и у односу на преостала два сектора.

Посматрано по групама, односно типовима инвестиција у оквиру Мере 1 (укупно за сва три позива), са становишта учешћа у укупним поднетим захтевима доминантна је заступљеност групе инвестиција која се односи на тракторе, са учешћем од 62%, затим следе поднети захтеви за инвестиције за опрему и механизацију (без трактора) са учешћем

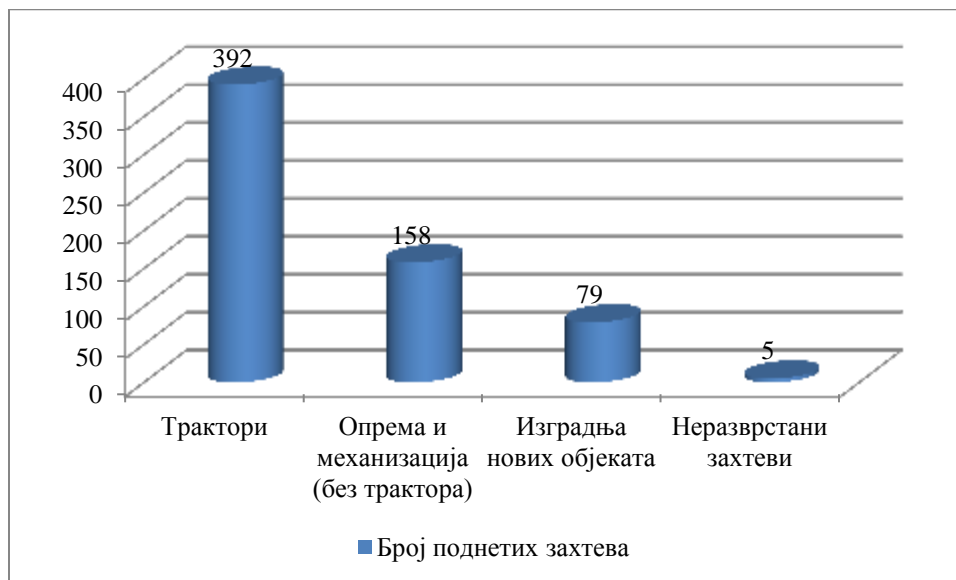
у укупном броју поднетих захтева са 25%, док учешће поднетих захтева за изградњу објеката и складишта износи 13% (графикони 13 и 14).

**Графикон 13: Учешће појединих група инвестиција у укупним поднетим захтевима
Мера 1 – Први, Други и Трећи позив**

Извор: УАП, 2019

**Графикон 14: Број поднетих захтева према групи инвестиција
Мера 1 – Први, Други и Трећи позив**

Извор: УАП, 2019

Посматрано према **типу инвестиције** (са становишта поднетих предлога пројеката) укупно за сва три позива у оквиру Мере 1, потенцијални корисници изразили су највеће

интересовање за набавку трактора, за набавку нове опреме за бербу, сортирање, паковање и складиштење (Сектор воћа и поврћа), изградњу нових оперативних зграда и складишта, као и за опрему и механизацију за вегетациони период. Наведени типови инвестиција у укупном обиму захтеваних инвестиција са становишта броја поднетих захтева остварују учешће од чак 80%. Имајући у виду структуру ових инвестиција, може се констатовати да је највећи број захтеваних инвестиција у области биљне производње. Са друге стране, најмање интересовање са становишта поднетих предлога пројеката потенцијални ИПАРД корисници су исказали за инвестиције у сточарску производњу: набавку опреме за штале, за мужу и исхрану стоке (графикон 15).

Графикон 15: Поднети захтеви према типу инвестиција*
Мера 1 – Први, Други и Трећи позив

Извор: УАП, 2019

* У случају када подносилац захтева поднесе предлог пројекта за више од једне инвестиције, доминантна група инвестиција одређена је на основу финансијски доминантне инвестиције.

У оквиру групе која се односи на **опрему и механизацију (без трактора)**, највећи број поднетих предлога пројеката остварен је за набавку опреме за бербу, сортирање, паковање и складиштење (40 захтева), док су у оквиру групе **инвестиција за изградњу потенцијални корисници највеће интересовање изразили за изградњу нових складишних објеката у области биљне производње**: Сектор воће и поврће (24 захтева) и Сектор усеви (12 захтева), као и у изградњу нових објеката у оквиру сточарске производње (Сектор меса – 19 захтева и Сектор млека – 6 захтева).

Мера 3

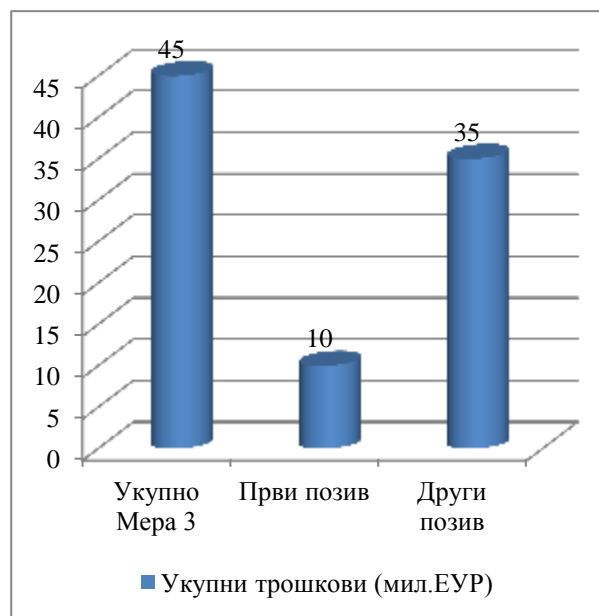
У оквиру Мере 3 у оквиру прва два позива поднето је 107 захтева, са укупним захтеваним трошковима у износу од 45.439.273 ЕУР (графикони 16 и 17).

**Графикон 16: Поднети захтеви
Мера 3 - Први и Други позив**

Извор: УАП, 2019

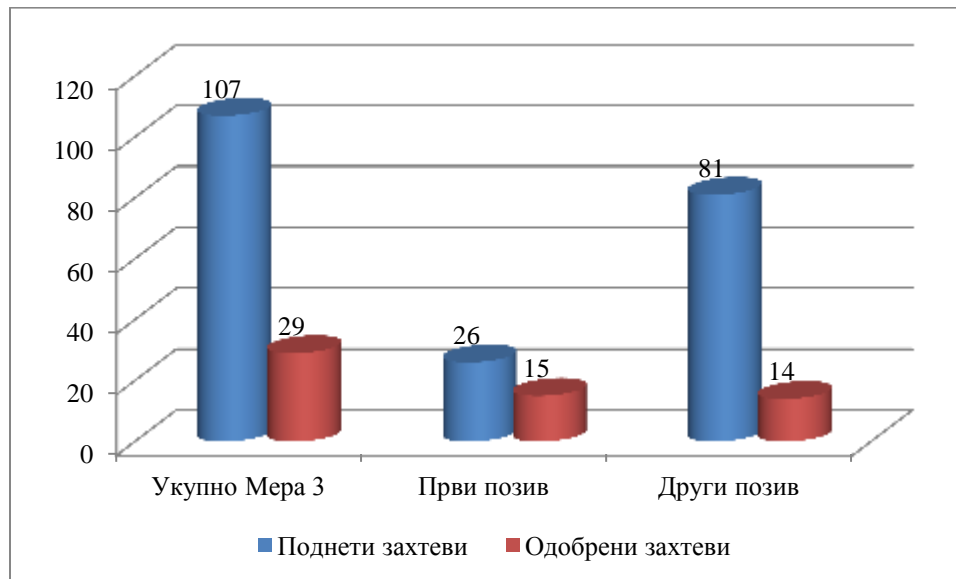
**Графикон 17: Укупни трошкови и
трошкови по позивима (мил.ЕУР)
Мера 3 - Први и Други позив**

Извор: УАП, 2019

У укупном броју поднетих захтева за Меру 3, потенцијални ИПАРД корисници су у оквиру Првог позива поднели 26 предлога пројеката (24%), а у Другом позиву евидентирано је 81 поднетих захтева (76%). За 107 поднетих предлога пројекта укупан износ захтеваних трошкова је 45,4 милиона ЕУР, од чега се 10 милиона ЕУР (22%) односи на Први јавни позив, а 35,4 милиона ЕУР (78%) на Други јавни позив. Наведени однос укупних захтеваних трошкова по позивима је очекиван имајући у виду да је у оквиру Другог јавног позива омогућено подношење предлога пројеката и за изградњу (поред прихватљивих инвестиција за опрему).

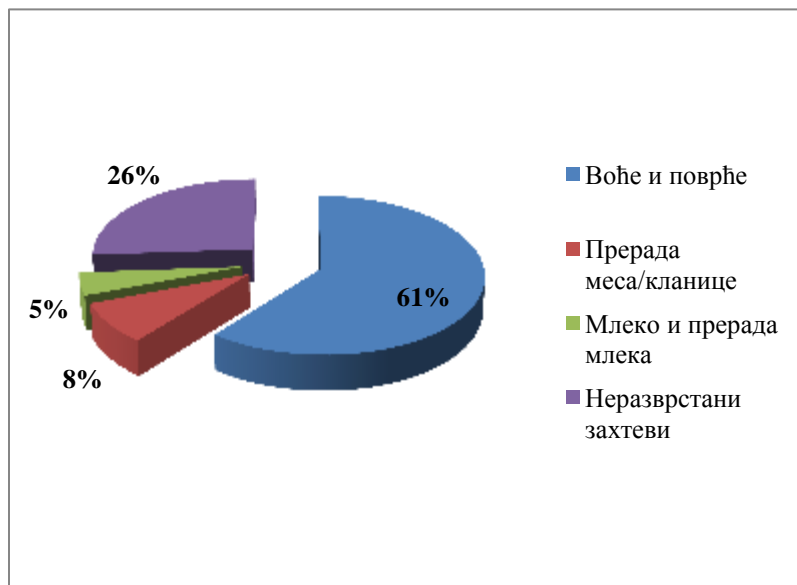
**Графикон 18: Укупан број поднетих и одобрених захтева
Мера 3 - Први и Други позив**

Извор: УАП, 2019

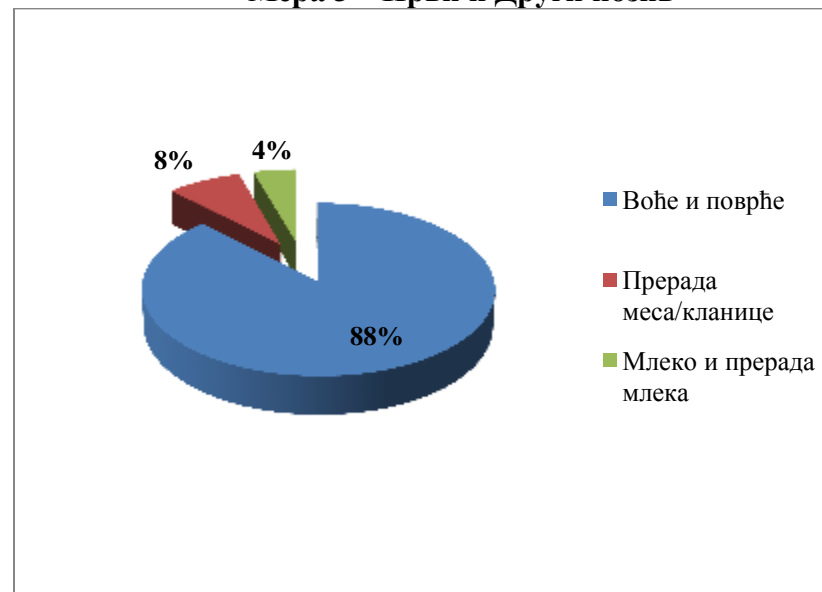
Од укупног броја поднетих захтева у оквиру Мере 3, закључно са 31.10.2019. године, одобрено је 29 захтева: 15 из Првог и 14 поднетих предлога пројеката из Другог позива, са прихватљивим трошковима у износу од 11.094.455 ЕУР и износом подршке од 5.608.946 ЕУР. Просечан интензитет подршке за одобрене захтеве у односу на прихватљиве трошкове износи 50,6%. У односу на укупан број поднетих захтева за 21,7% усвојено је решење о одобрењу, а приближно исти проценат учешћа према поднетим предлозима пројеката односи се на прихватљиве трошкове и одобрену подршку (24%, односно 25% респективно). Од укупног броја поднетих захтева, до 31.10.2019. године решењем је одбијено 26 захтева, а 8 захтева је обустављено решењем због одустанка подносилаца од захтева. До 31.10.2019. године поднета су два захтева за исплату, са износом прихватљивих трошкова од 558.780 ЕУР и износом подршке од 304.154 ЕУР. Закључно са 31.10.2019. године, обрађено је 65 поднетих предлога пројеката у оквиру Мере 3 (61%), и сви захтеви су обрађени у 2019. години. Највећи број решења о одобрењу односи се на Сектор воће и поврће (24), као и на донета решења о одбијању/обустављању (15). Најчешћи разлог за одбијање захтева у 2018. години односио се на неприхватљивост инвестиционих критеријума, док се у 2019. години односио на недостављање захтеване недостајуће документације. Закључно са 31.10.2019. године, спроведено је **36 контрола на лицу места пре одобравања пројеката**. Од укупног броја контролисаних пројеката у оквиру Мере 3 одобрено је 29 пројеката, са укупним износом прихватљивих трошкова од 11.094.455 ЕУР. Осим тога, до дана 31.10.2019. године спроведене су и **две контроле пре одобравања плаћања** у оквиру Мере 3 (обе у оквиру Првог позива).

**Графикон 19: Структура поднетих захтева према сектору
Мера 3 – Први и Други позив**

Извор: УАП, 2019

**Графикон 20: Структура прихватљивих трошкова
за инвестиције према сектору за одобрене захтеве
Мера 3 – Први и Други позив**

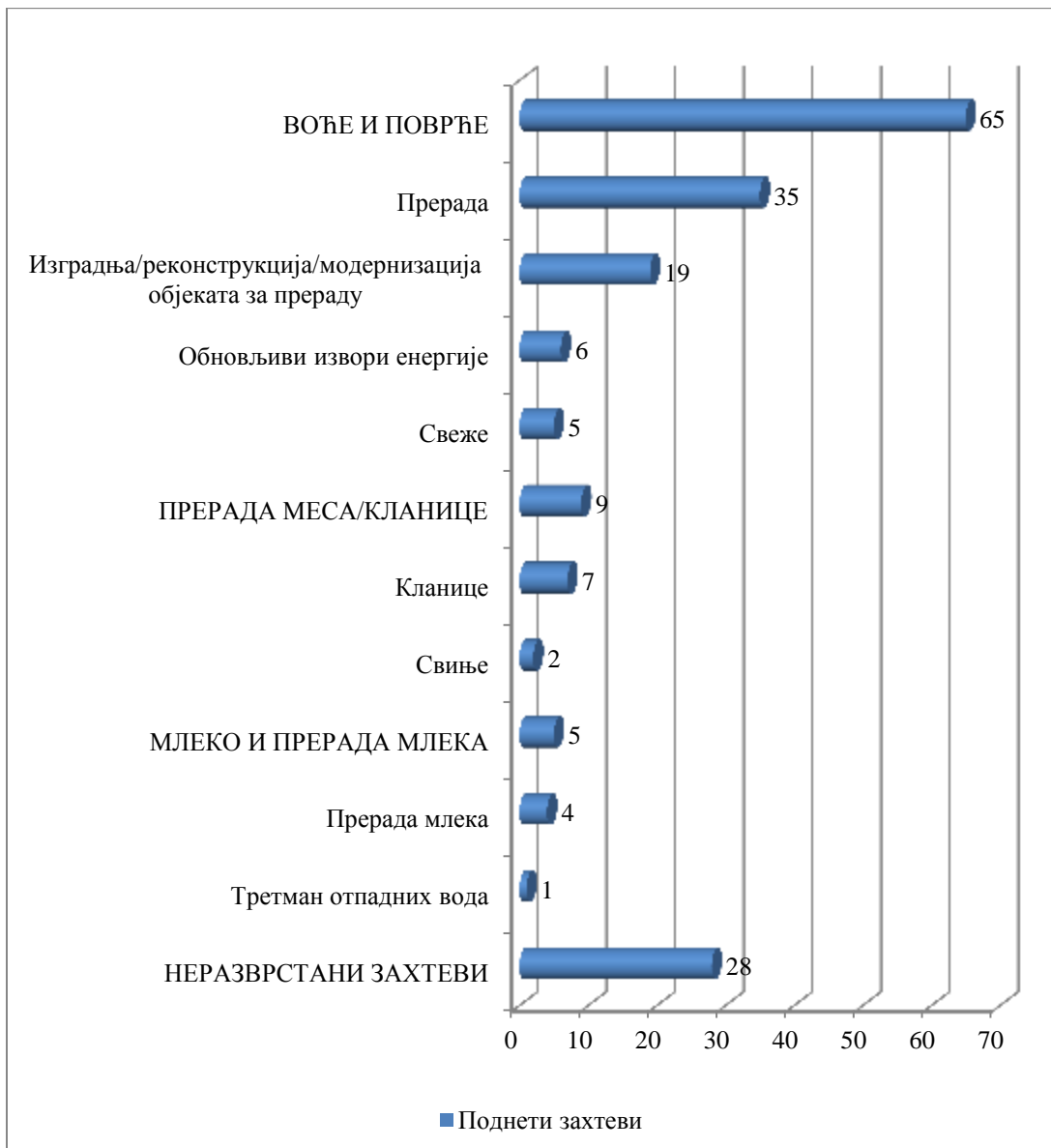
Извор: УАП, 2019

У оквиру Мере 3, у **укупном броју поднетих захтева** за оба позива (107) Сектор воће и поврће остварује надполовично учешће од 61%. Следећи сектор по учешћу у укупном броју поднетих захтева је Сектор прераде меса/кланице, са 9 поднетих захтева и учешћем од 8%, док Сектор прераде млека и млечних прерађевина са 5 поднетих захтева остварује исто толико учешће у укупном броју поднетих захтева у оквиру Мере 3 (5%). 28 поднетих захтева или 26% третира се као неразврстани захтеви (графикон 19).

Посматрано са становишта **укупних прихватљивих трошкова за инвестицију** за одобрене захтеве, Сектор воће и поврће у укупним наведеним трошковима у оквиру Мере 3 достиже највеће учешће од 88%, што је веће учешће у односу на остварено учешће у укупном броју поднетих захтева (61%). Наведено указује на високу просечну вредност инвестиције по одобреном захтеву у оквиру овог сектора. Обрада захтева за Мериу 3 је у току, тако да ће коначан износ прихватљивих трошкова за инвестиције по секторима бити познат након окончања процеса обраде захтева. Сектор прераде меса/кланице у укупним прихватљивим трошковима за инвестицију за одобрене захтеве остварује учешће од по 8%, док у наведеном показатељу Сектор млеко и прерада мелека учествује са 4% (графикон 20).

Са становишта укупног броја поднетих захтева по сектору у оквиру Мере 3 за оба позива, Сектор воћа и поврћа остварује апсолутну доминацију са 65 поднетих захтева и оствареним учешћем од 61%. Следи Сектор прераде меса/кланице (9 захтева, са учешћем од 8%), и на крају Сектор прераде млека и млечних прерађевина са 5 поднетих захтева (графикон 21). У оквиру прва два позива за Меру 3, закључно са 31.10.2019. године, укупно је 28 неразврстаних захтева (немају одређени подсектор), од којих 17 поднетих предлога пројеката нема одређен ни сектор ни подсектор.

**Графикон 21: Број поднетих захтева према сектору и подсектору
Мера 3 – Први и Други позив**

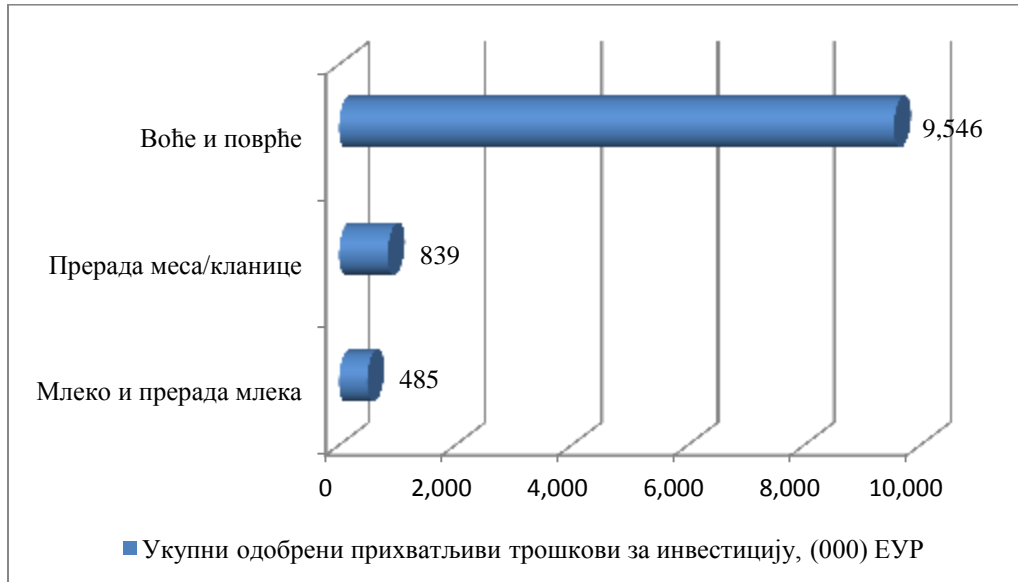

Извор: УАП, 2019

У оквиру Мере 3 Сектор воће и поврће такође доминира и са становишта укупних прихватљивих трошкова за инвестиције по сектору и подсектору (9,5 милиона ЕУР, са

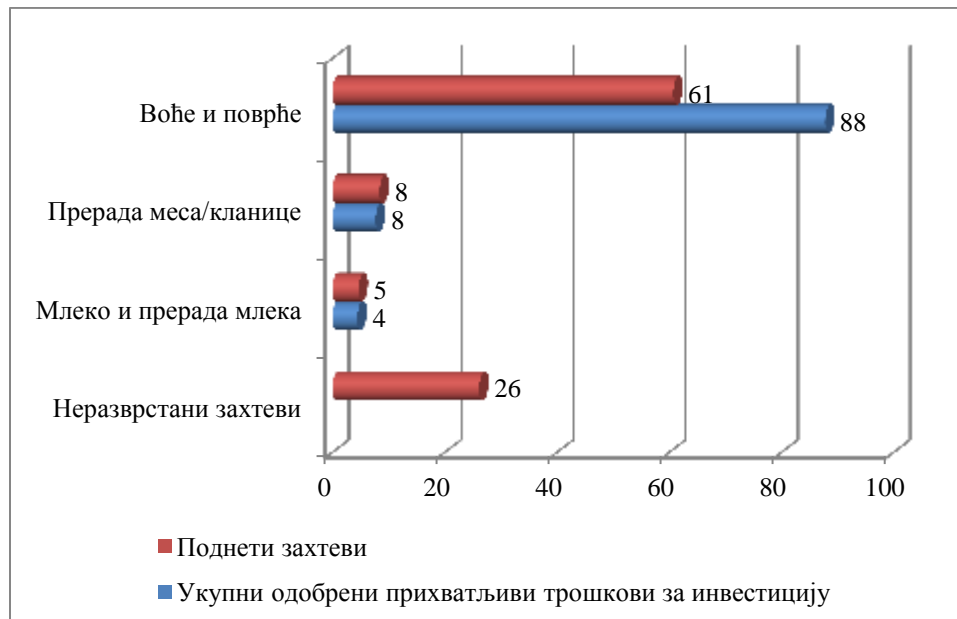
учешћем у укупним прихватљивим трошковима од 88%), док сектори прераде меса и млека у оквиру Мере 3 са становишта укупних одобрених прихватљивих трошкова за инвестиције остварују знатно ниже учешће – 8%, односно 4% респективно (графикони 22 и 23).

**Графикон 22: Укупни прихватљиви трошкови за инвестицију према сектору за одобрене захтеве, (000) ЕУР
Мера 3 – Први и Други позив**

Извор: УАП, 2019

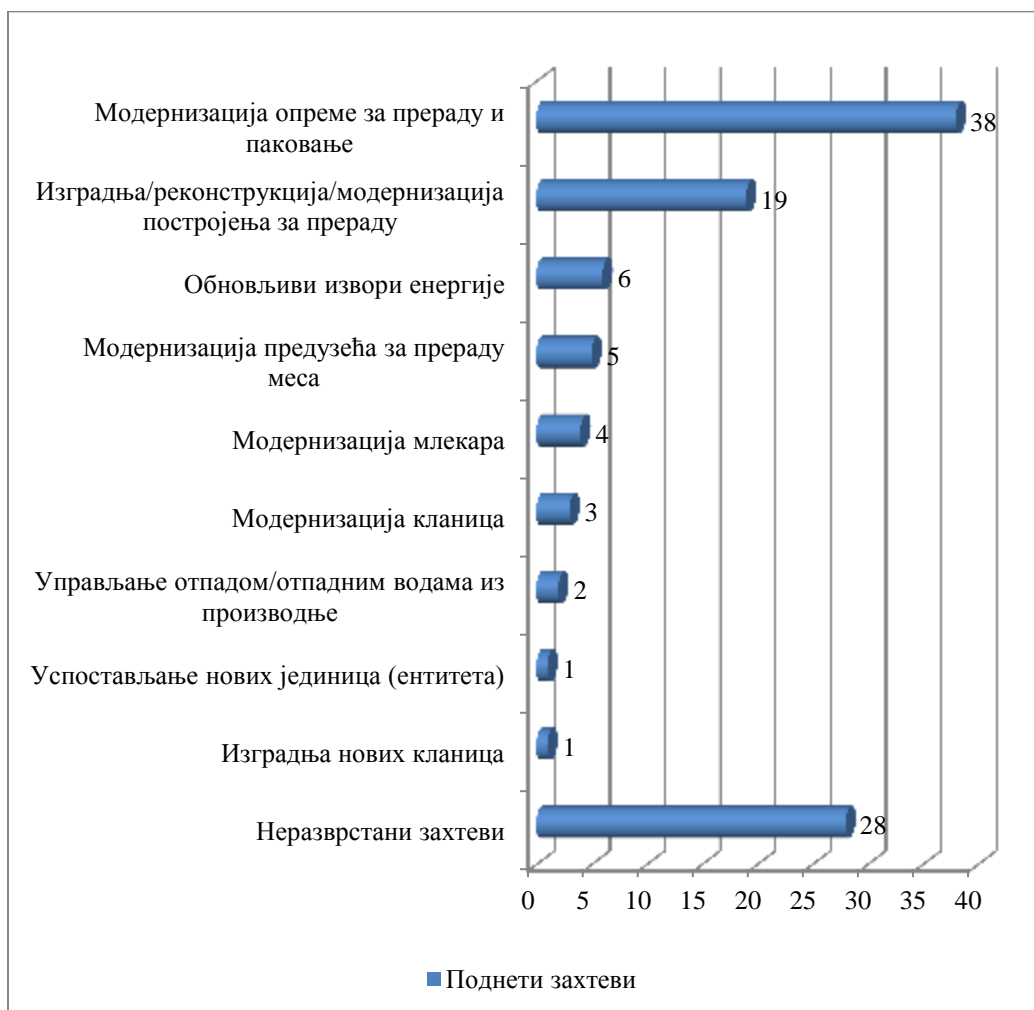
**Графикон 23: Учешће сектора у укупним поднетим захтевима и одобреним прихватљивим трошковима за инвестицију (%)
Мера 3 – Први и Други позив**

Извор: УАП, 2019

Графички приказ за два позива у оквиру Мере 3 (графикон 23) илуструје водеће учешће Сектора воће и поврће, како са становишта поднетих захтева тако и по питању укупних одобрених прихватљивих трошкова за инвестицију, при чему учешће овог сектора у поднетим захтевима у односу на претходно извештавање бележи смањење (са 73% на 61%). Смањење учешћа Сектора воће и поврће у укупном броју поднетих захтева може се објаснити великим бројем неразврстаних захтева по основу сектора, односно подсектора, имајући притом у виду да је за претходно извештавање аналитички разматран само Први позив, а да су сада узета у обзир оба јавна позива за Меру 3, на основу доступних података. Свакако као чињенична констатација остаје доминантно учешће Сектора воће и поврће и у укупним одобреним прихватљивим трошковима за инвестицију укупно за оба позива Мере 3 (88%), и то како у овом тако и у оквиру претходног извештавања.

**Графикон 24: Поднети захтеви према типу инвестиције
Мера 3 – Први и Други позив**

Извор: УАП, 2019

Посматрано са становишта поднетих захтева по структури инвестиција, уочава се највеће интересовање потенцијалних ИПАРД корисника у оквиру прва два објављена јавна позива за Мери 3 за инвестиције за модернизацију опреме за прераду и паковање (Сектор воће и поврће) - 38 поднетих захтева, као и за изградњу/реконструкцију и модернизацију објеката за прераду (19 захтева). Остали типови инвестиција остварују мање учешће у укупном броју поднетих захтева (графикон 24). Тачнији приказ структуре инвестиција биће обезбеђен након комплетне обраде поднетих захтева, имајући у виду велики број тзв. неразврстаних захтева у оквиру Мере 3.

**Графикон 25: Укупни одобрени прихватљиви трошкови
према типу инвестиције
Мера 3 – Први и Други позив**

Извор: УАП, 2019

Што се тиче укупних одобрених трошкова за инвестицију у оквиру Мере 3 (оба позива), ситуација није битно другачија у поређењу са показатељем који се односи на број поднетих захтева. И са становишта укупних прихваћљивих трошкова водећу позицију остварују одобрена средства за модернизацију опреме за прераду и паковање (6,3 милиона ЕУР) у Сектору воће и поврће (за 19 одобрених од 38 поднетих захтева). Следећа група инвестиција по обиму одобрених укупних прихваћљивих трошкова за инвестицију односи се на изградњу/реконструкцију и модернизацију постројења за прераду (3,1 милиона ЕУР), такође у Сектору воће и поврће (4 одобрена од 19 поднетих захтева). У Сектору прераде меса, закључно са 31.10.2019. године, од укупно 9 поднетих захтева за модернизацију предузећа за прераду меса, одобрен је један захтев са укупним прихваћљивим трошковима за инвестицију у износу од 0,8 милиона ЕУР. Када је реч о одобреним прихваћљивим трошковима у Сектору млеко, од укупно 4 поднета захтева за модернизацију млекара, до 31.10.2019. године донета су 2 решења о одобрењу у инвестиције, са укупним износом прихваћљивих трошкова за инвестицију од 0,3 милиона ЕУР, док су за инвестиције у управљање и третман отпадних вода усвојена 2 захтева

(један у Сектору воће и поврће, а други у Сектору прераде млека и млечних прерађевина) у укупном износу од 0,3 милиона ЕУР (графикон 25).

Региони и окрузи

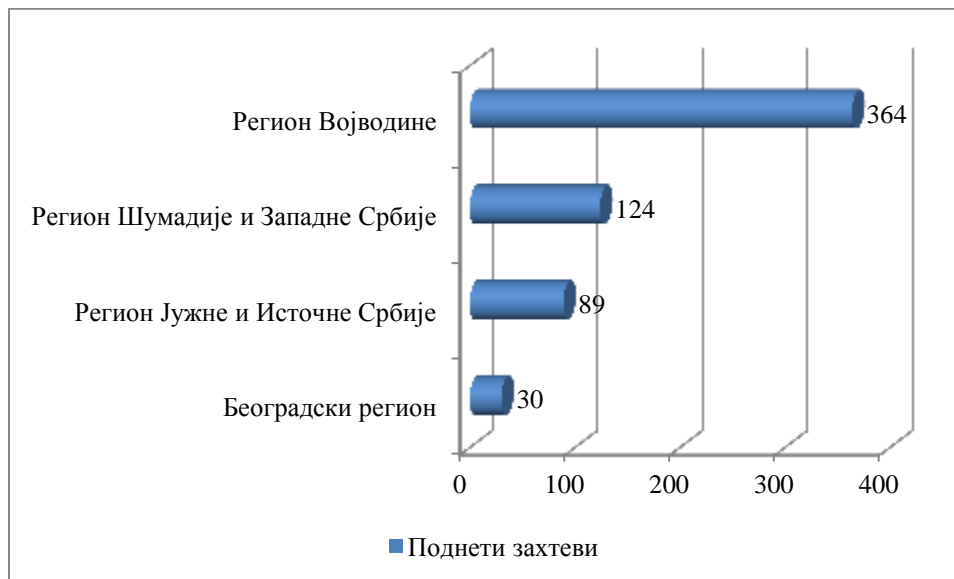
Мера 1

Посматрано по регионима, у оквиру Мере 1 Регион Војводине остварује највеће учешће, како у погледу поднетих предлога пројеката тако и у укупном износу захтеваних трошкова. Учешће Војводине у укупном броју пројеката у оквиру Мере 1 је 60% (364), док у укупним трошковима овај регион учествује са 61% (графикони 26 и 27).

У односу на претходно извештавање, удео Региона Војводине у укупним трошковима је смањен и то за један процентни поен, док је удео у укупном броју поднетих пројеката остао непромењен.

Регион Шумадије и Западне Србије у укупном броју пројеката учествује са 20%, а у укупним трошковима са 18%, што је благо повећање у односу на претходно извештавање са становишта поднетих захтева. Учешће Београдског региона и региона Јужне и Источне Србије, није знатније измењено у односу на претходни извештајни период.

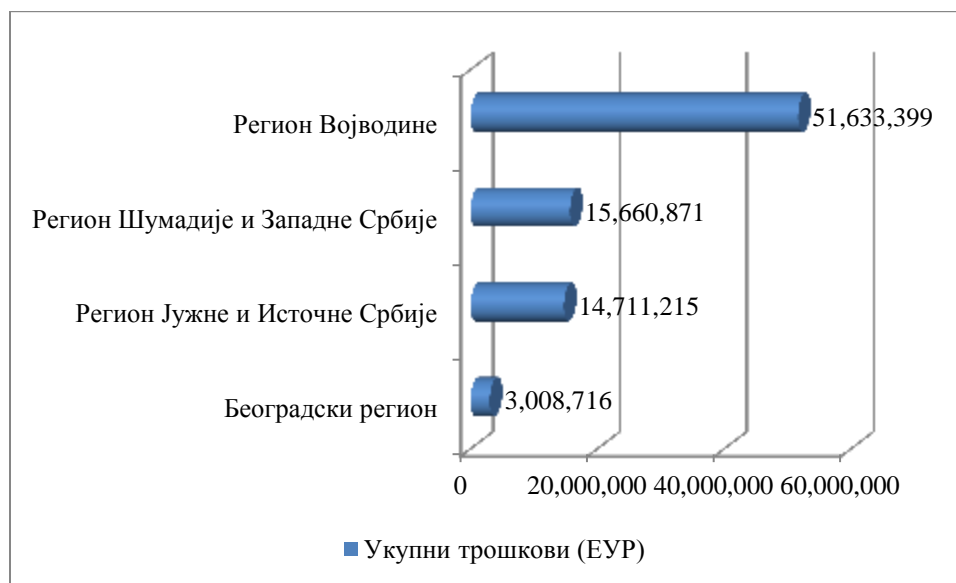
**Графикон 26: Укупан број пројеката према региону
Мера 1 – Први, Други и Трећи позив**

Извор: УАП, 2019

Укупни трошкови у оквиру Мере 1 за Регион Војводине (51.633.399 ЕУР) и даље су значајно већи у односу на другопозиционирани Регион Шумадије и Западне Србије (15.660.871 ЕУР). Регион Јужне и Источне Србије са учешћем од 14.711.215 ЕУР у укупним трошковима остварује учешће у поменутом показатељу од 17%, док Београдски регион са 3.008.716 ЕУР укупних трошкова остварује учешће од 4% (графикон 27).

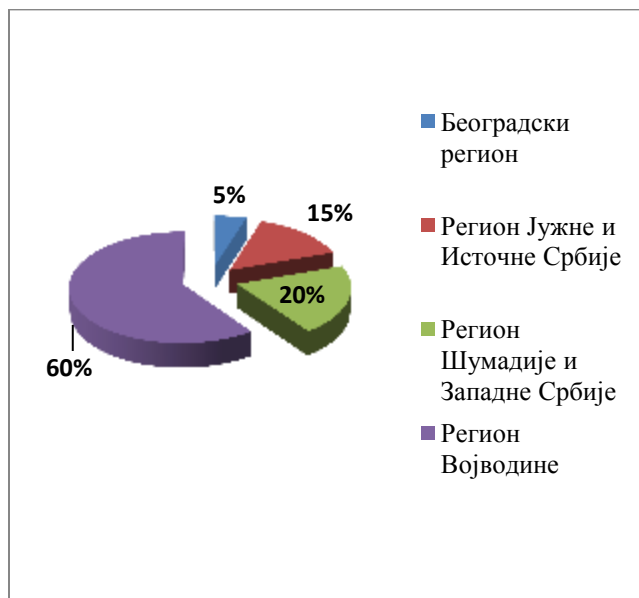
**Графикон 27: Укупни трошкови према региону (ЕУР)
Мера 1 – Први, Други и Трећи позив**

Извор: УАП, 2019

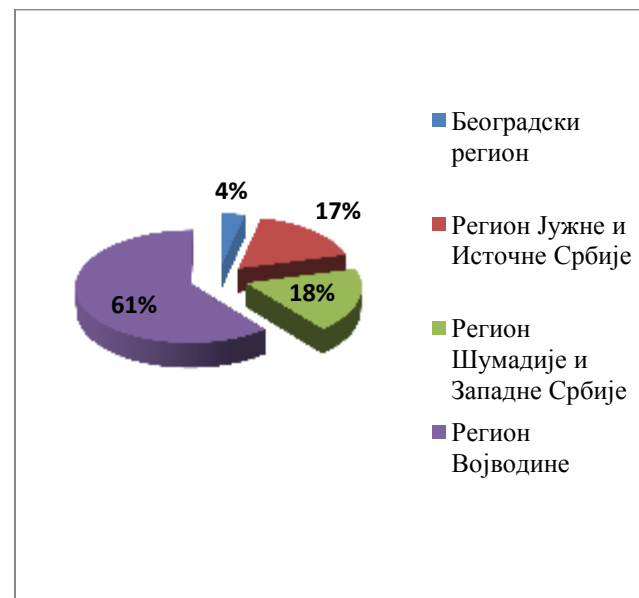
Напомена: У делу анализе која се односи на регионе и управне округе, нису обухваћени достављени/поднети предлози пројеката који у оквиру пријавног формулара нису имали наведену локацију за инвестицију (22 захтева у оквиру Мере 1 и 9 за Мери 3).

**Графикон 28: Структура поднетих пројеката
према региону
Мера 1 – Први, Други и Трећи позив**

Извор: УАП, 2019

**Графикон 29: Структура укупних трошкова за
инвестиције према региону
Мера 1 – Први, Други и Трећи позив**

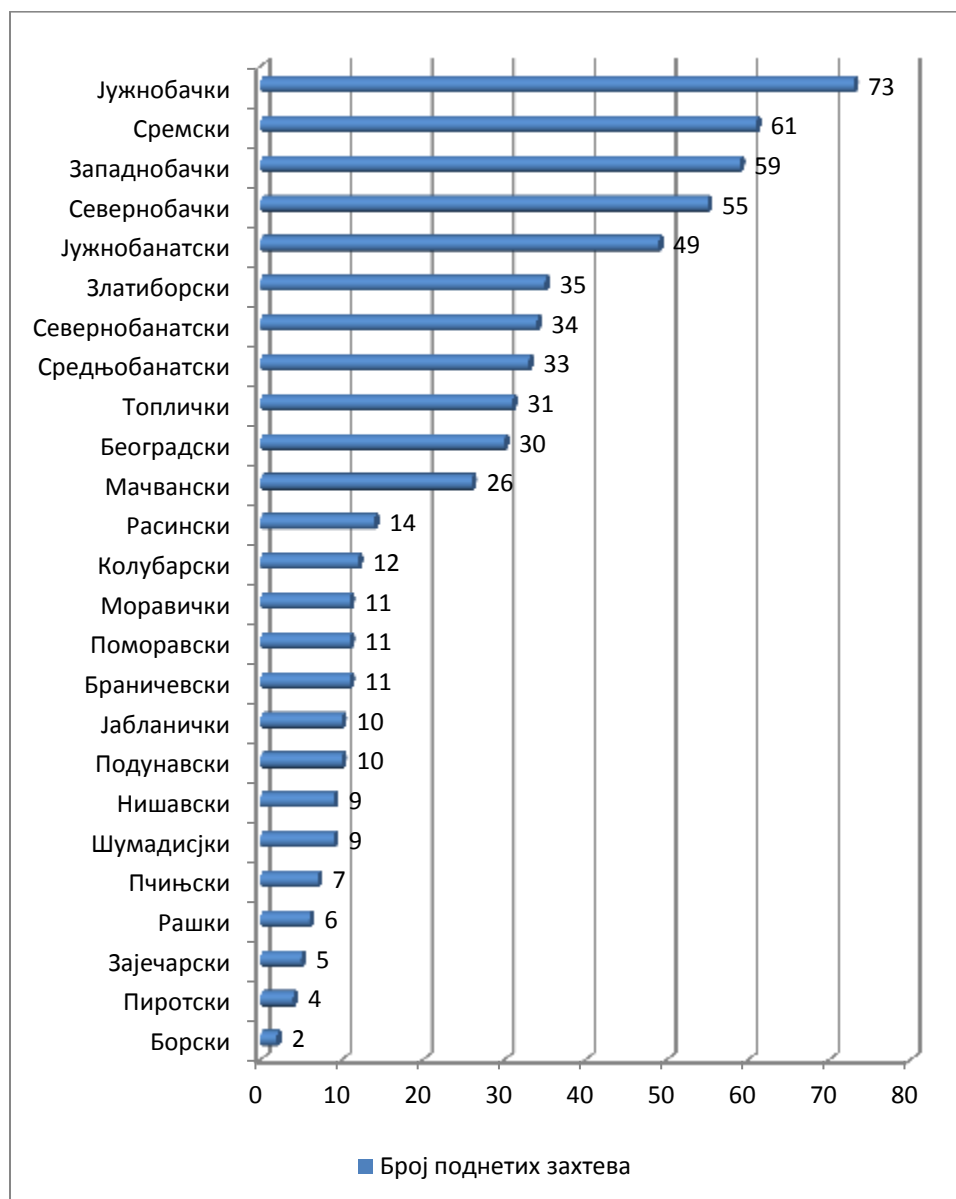

Извор: УАП, 2019

Структура поднетих пројеката према региону слична је структури укупних трошкова према региону. Регион Војводине и надаље остварује надполовично учешће у регионалној структури (поднети захтеви 60%, трошкови 61% од укупне вредности наведених показатеља). Региони Шумадије и Западне Србије, Јужне и Источне Србије, и посебно Београдски регион, и поред тенденције раста у односу на претходно извештавање, и даље остварују знатно ниже учешће у поменутиим показатељима у оквиру Мере 1 (графикони 28 и 29).

Регион Војводине остварује прву позицију у оквиру Мере 1 као резултат највећег броја поднетих пројеката и највећег износа захтеваних укупних трошкова у сва три позива (Први, Други и Трећи јавни позив). У оквиру Мере 1 (посматрано укупно за сва три позива) највећи износ захтеваних трошкова односио се на набавку трактора, изградње нових објеката и складишта, као и опреме за бербу, сортирање, паковање и складиштење.

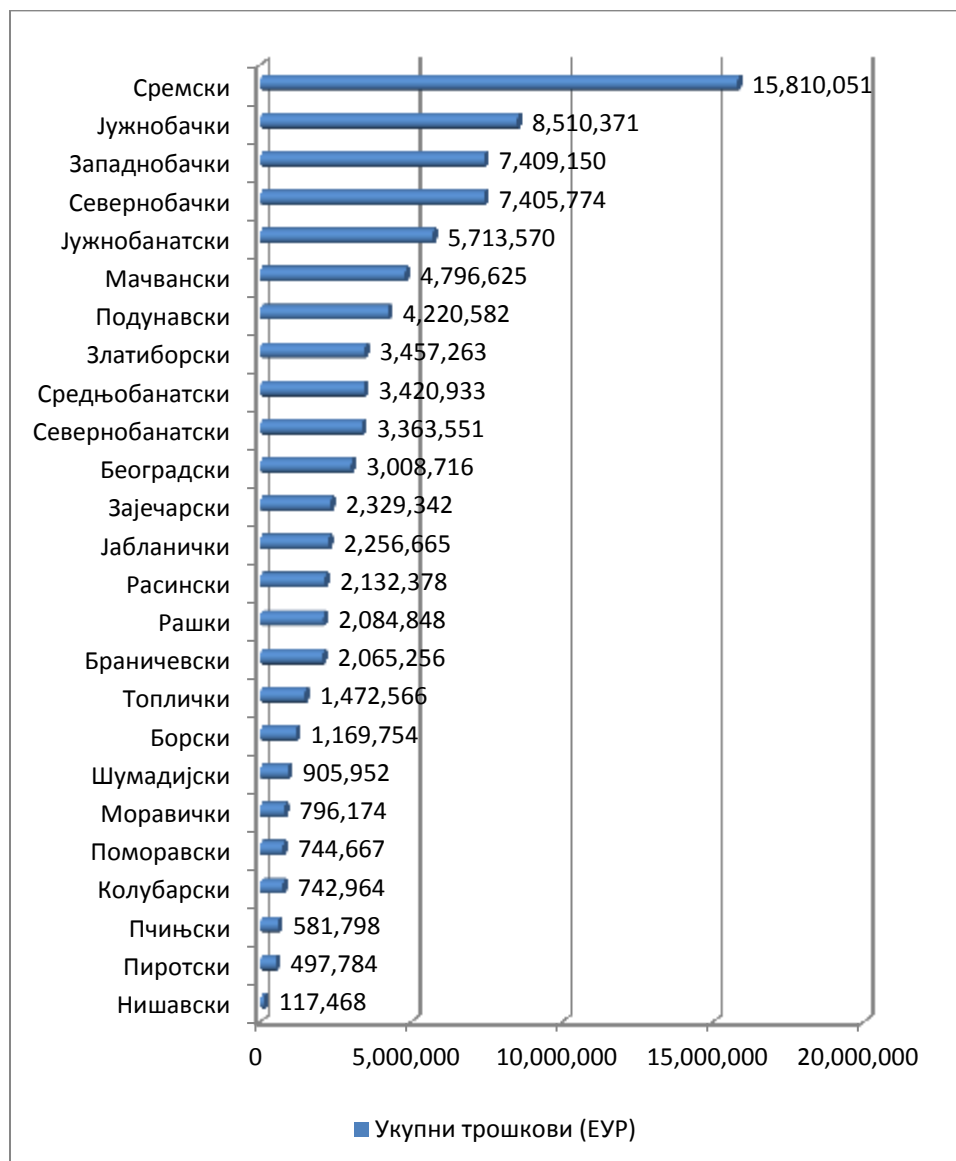
**Графикон 30: Укупан број поднетих захтева према округу
Мера 1 – Први, Други и Трећи позив**

Извор: УАП, 2019

Посматрано са становишта учешћа округа у броју поднетих захтева, првих пет округа односе се на Регион Војводине и, слично претходном извештавању, обухватају скоро половину укупног броја поднетих захтева за које је наведена локација за инвестицију (49%), са следећим учешћем: Јужнобачки 12%, Сремски 10%, Западнобачки 10%, Севернобачки 9% и Јужнобанатски 8% (графикон 30).

**Графикон 31: Укупни трошкови према округу (ЕУР)
Мера 1 – Први, Други и Трећи позив**

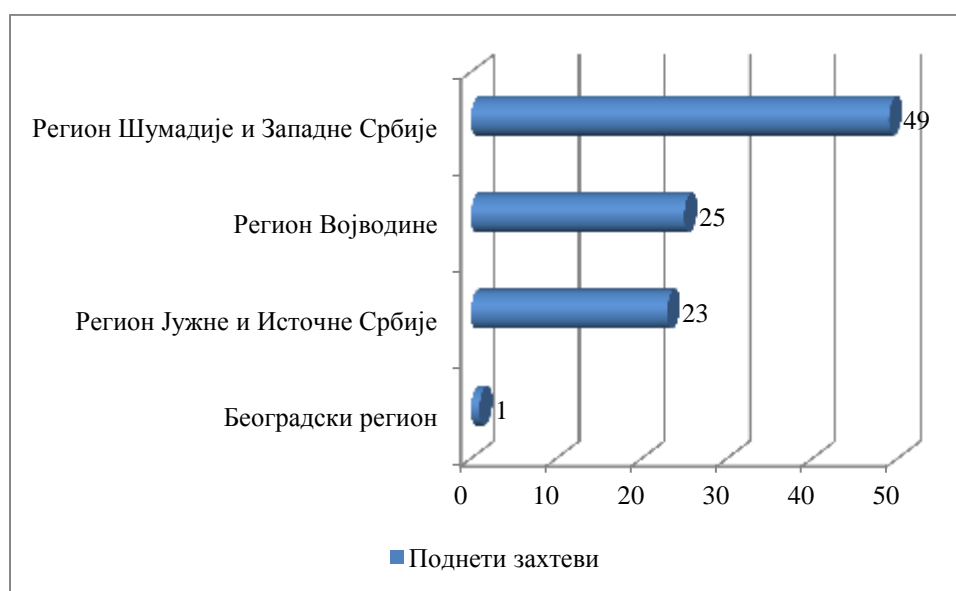
Извор: УАП, 2019

У погледу укупних трошкова доминантна је позиција Сремског управног округа са 19% учешћа у укупним трошковима за поднете захтеве за сва три позива, што је у апсолутном износу 15.810.051 ЕУР. Надаље следе такође управни окрузи Региона Војводине: Јужнобачки са 10%, Западнобачки и Севернобачки са по 9% и Јужнобанатски са 7% учешћа. Од осталих округа значајније учешће имају: Мачвански управни округ са 6%, Подунавски са 5%, Златиборски, Средњобанатски, Севернобанатски и Београдска област са по 4% учешћа у укупним трошковима. Окрузи са најмањим износима захтеваних трошкова (до 600.000 ЕУР) су следећи: Нишавски (0,1%), Пиротски (0,6%), Пчињски (0,7%) – сви из Региона Јужне и Источне Србије (графикон 31).

Мера 3

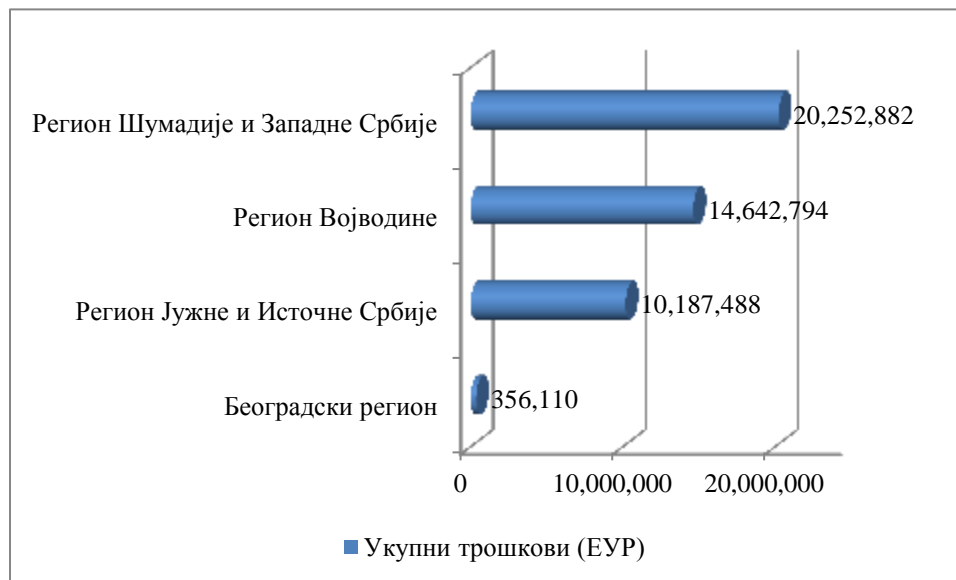
Посматрано по регионима у оквиру Мере 3, Регион Шумадије и Западне Србије остварује највеће учешће како у укупном броју поднетих предлога пројеката (50%) тако и у укупном износу захтеваних трошкова (49 предлога пројеката, са захтеваним трошковима од 20.252.882 ЕУР). Када је реч о укупном броју поднетих предлога пројеката другу позицију заузима Регион Војводине са укупно поднетих 25 захтева (26%), трећа позиција припада Региону Јужне и Источне Србије – 23 поднета захтева (23%), док је у оквиру Београдског региона поднет најмањи број пројеката – 1 захтев, односно 1% учешћа у укупном броју поднетих предлога пројеката за Меру 3 (графикон 32).

**Графикон 32: Укупан број поднетих захтева према региону
Мера 3 – Први и Други позив**

Извор: УАП, 2019

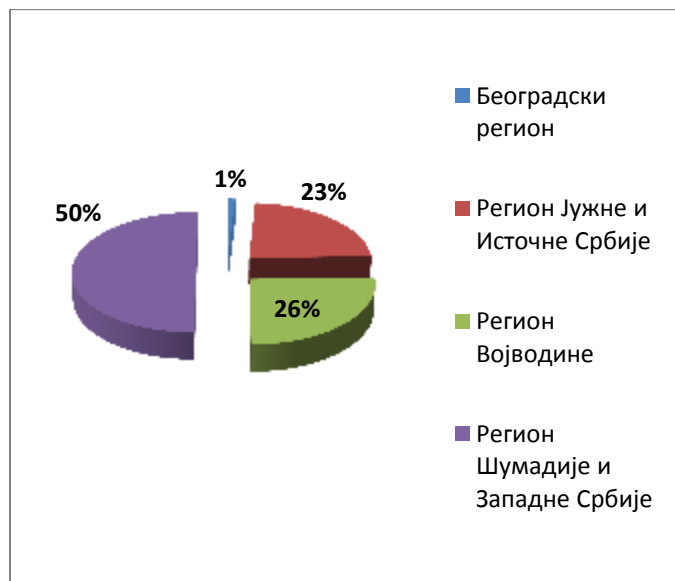
**Графикон 33: Укупни трошкови према региону (ЕУР)
Мера 3 – Први и Други позив**

Извор: УАП, 2019

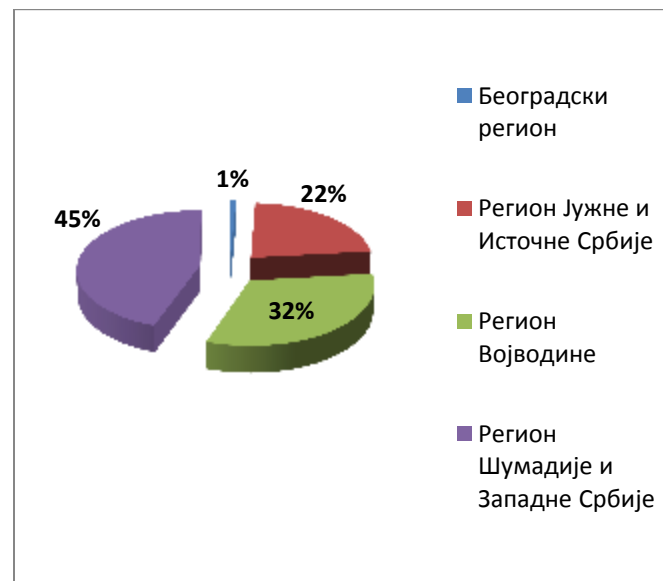
Испитивањем укупних трошкова према региону у оквиру Мере 3 уочава се да се највећи износ захтеваних трошкова односи на Регион Шумадије и Западне Србије (20.252.882 ЕУР, односно 45% учешћа у укупним захтеваним трошковима према регионалној дистрибуцији). Након тога следе Регион Војводине (14.642.794 ЕУР, односно 32%) и Регион Јужне и Источне Србије (10.087.488, односно 22%), док се најмањи износ захтеваних укупних трошкова у оквиру Мере 3 односи на Београдски регион, 356.110 ЕУР, односно 1% (графикон 33).

**Графикон 34: Структура поднетих захтева
према региону
Мера 3 – Први и Други позив**

Извор: УАП, 2019

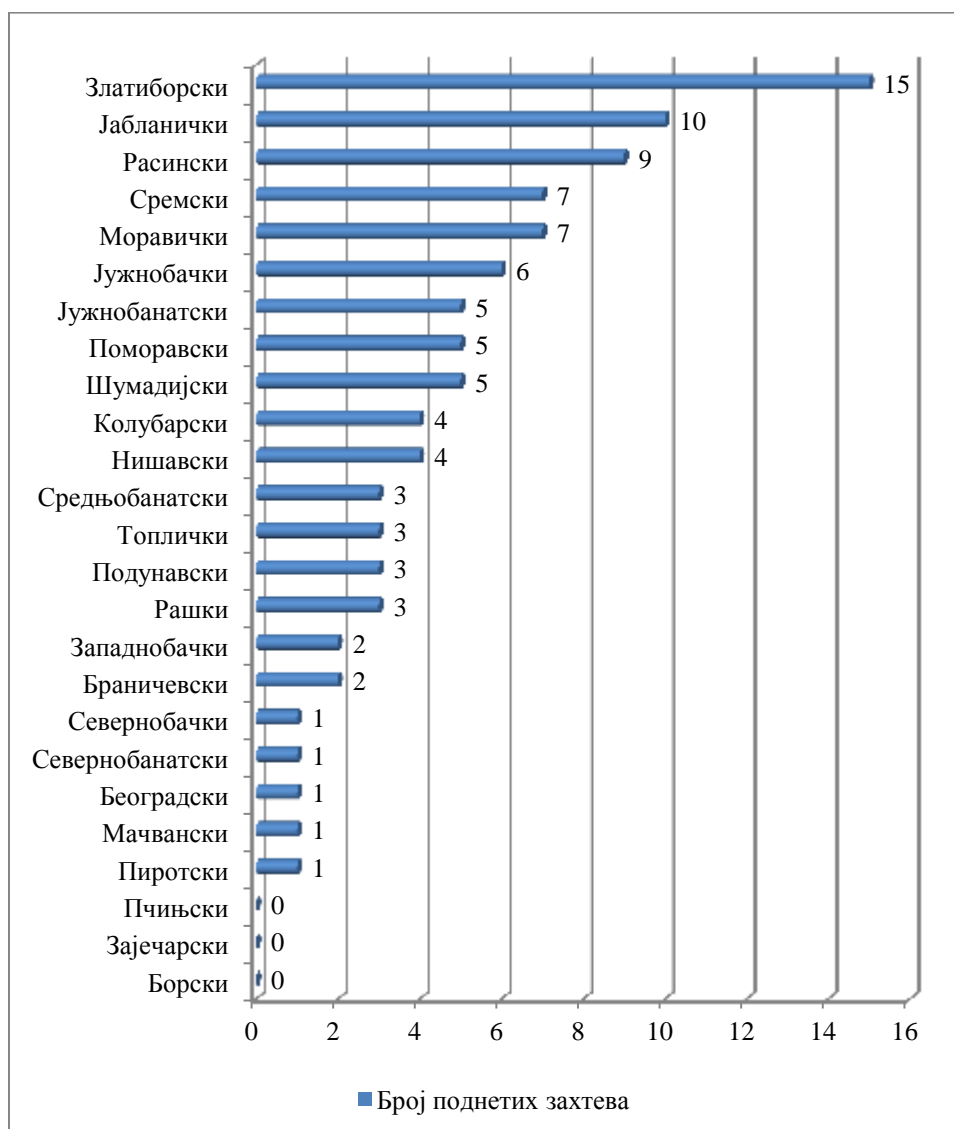
**Графикон 35: Структура укупних трошкова за
инвестиције према региону:
Мера 3 – Први и Други позив**

Извор: УАП, 2019

Када је реч о учешћу региона са становишта броја поднетих предлога пројеката и укупних захтеваних трошкова, редослед региона је идентичан. Регион Шумадије и Западне Србије достиже водећу позицију са учешћем од 50%, са становишта броја поднетих пројеката, другу позицију отварају Регион Војводине (26%), трећу Регион Јужне и Источне Србије (са 23% учешћа) и последњу позицију са становишта учешћа у укупном броју поднетих захтева остварује Београдски регион (1%). Када је реч о структури укупних трошкова остварено учешће по регионима је следеће: Регион Шумадије и Западне Србије 45%, Регион Војводине 32%, Регион Шумадије и Западне Србије 22% и Београдски регион 1% (графикони 34 и 35).

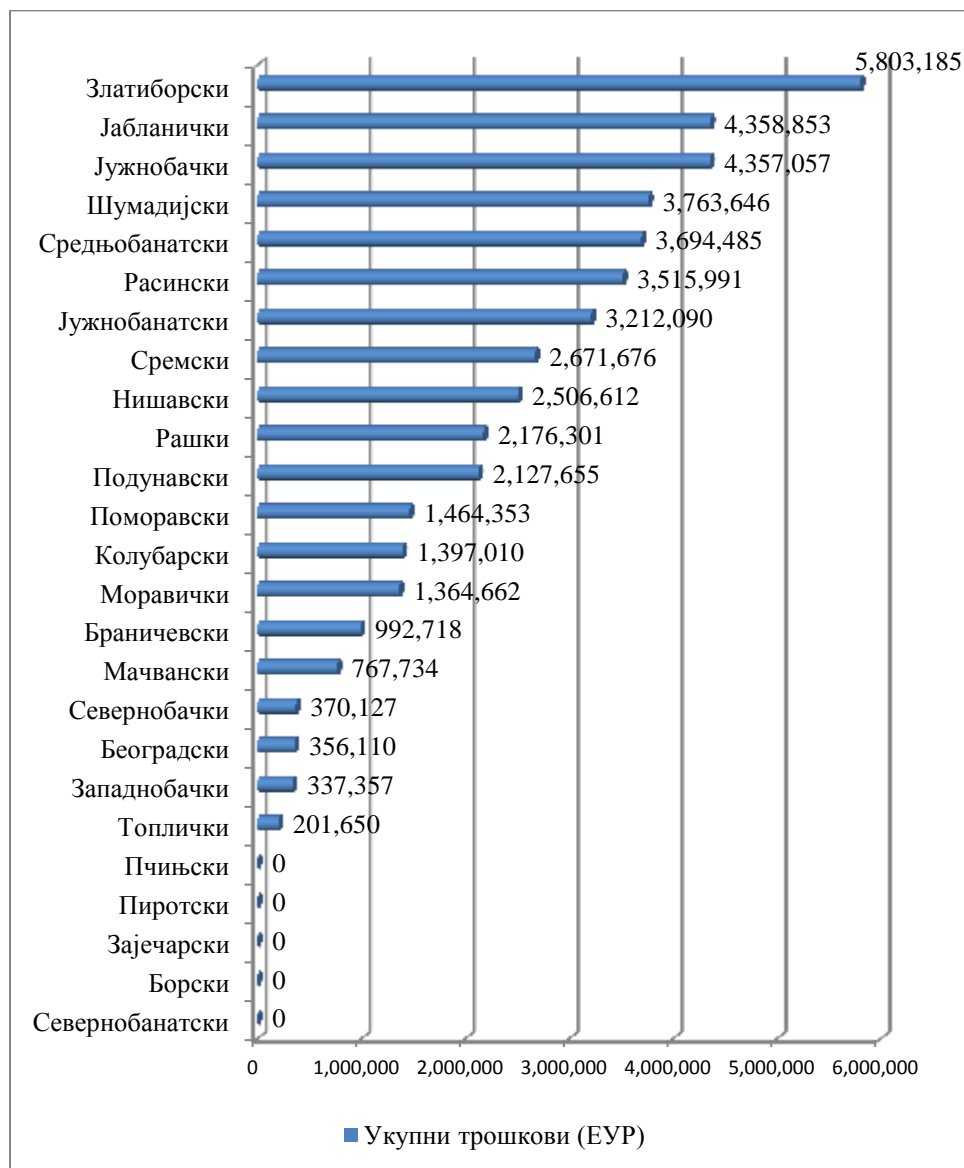
**Графикон 36: Укупан број поднетих захтева према округу
Мера 3 – Први и Други позив**

Извор: УАП, 2019

Када је реч о броју поднетих предлога пројеката за Меру 3 водећи управни округ је Златиборски (15), затим следе Јабланички (10) и Расински (9), са учешћем у укупном броју поднетих пројеката са 15%, 10%, односно 9% респективно, док у Пчињском, Зајечарском и Борском округу није поднет ниједан захтев за остварење права на ИПАРД подстицаје за Меру 3 (графикон 36).

**Графикон 37: Укупни трошкови према округу (ЕУР)
Мера 3 – Први и Други позив**

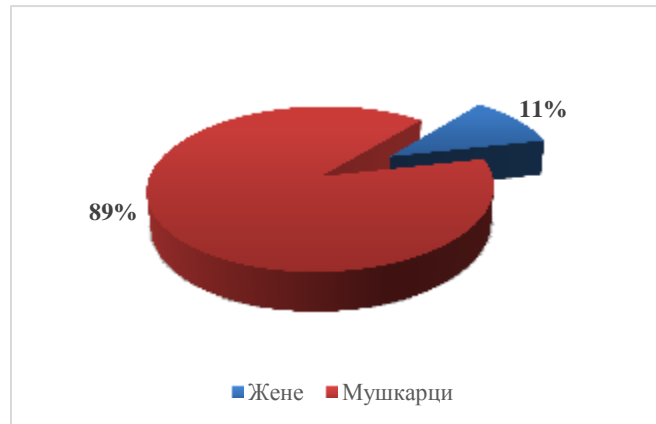
Извор: УАП, 2019

Златиборски округ је водећи како по питању броја поднетих предлога пројеката(15) тако и по питању износа захтеваних трошкова (5.803.185 ЕУР, односно 13%) у оквиру Мере 3. Следе га Јабланички и Јужнобачки округ (4.358.853 ЕУР, односно 4.357.057 ЕУР респективно), са оствареним једнаким учешћем у укупним захтеваним трошковима од по 10% (графикон 37).

Структура поднетих захтева према роду, типу корисника и учешћу младих пољопривредника

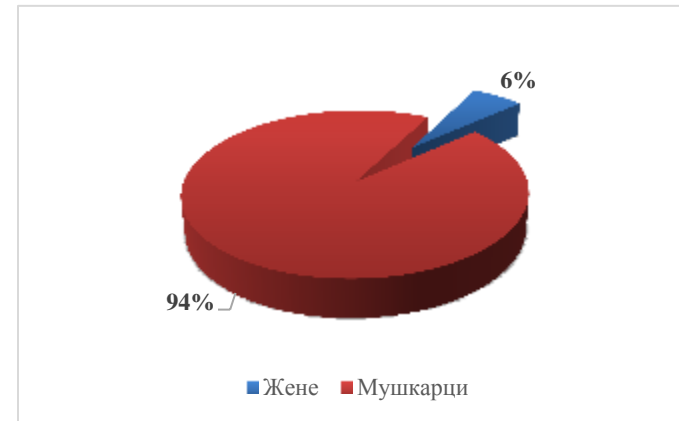
Укупан број поднетих захтева од стране **жена** – носилаца комерцијалних породичних пољопривредних газдинстава, потенцијалних корисница ИПАРД подршке за Мере 1 износи 112 (11%), са припадајућим захтеваним трошковима у износу од 11.027.097 ЕУР (11%), од чега је донето 51 решење о одобрењу пројеката (46% од броја поднетих предлога пројеката од стране жена, односно 18% од укупног броја поднетих захтева у оквиру Мере 1), са припадајућим трошковима у износу од 2.490.881 ЕУР (23% од укупног износа захтеваних трошкова од стране жена подносилаца предлога пројеката, односно 18% од укупног износа одобрених трошкова за Мере 1) и одбијено и обустављено решењем 45 захтева (40% до 31.10.2019. године обрађених захтева поднетих од стране жена носилаца пољопривредних газдинстава), са припадајућим трошковима у износу од 2.138.329 ЕУР (20% захтеваног износа прихватљивих трошкова од стране жена). Број предлога пројеката од стране жена носилаца пољопривредног газдинства који је у процесу обраде, закључно са 31.10.2019. године је 16, док је 17.09.2019. године тај број необрађених захтева поднет од стране жена био 18 захтева.

**Графикон 38: Структура поднетих захтева
према роду
Мера 1 - Први јавни позив**

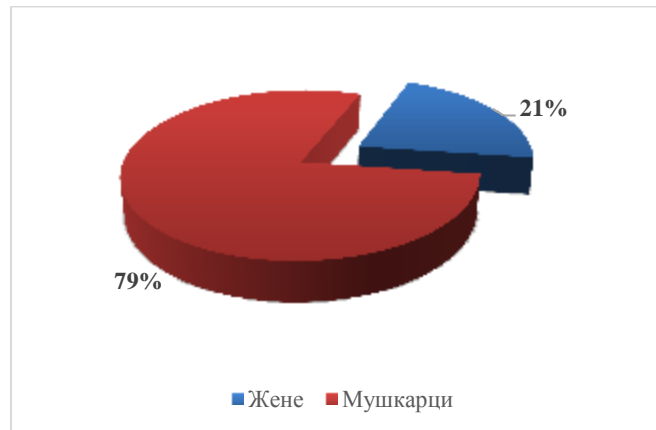
Извор: УАП, 2019

**Графикон 39: Структура трошкова
према роду
Мера 1 - Први јавни позив**

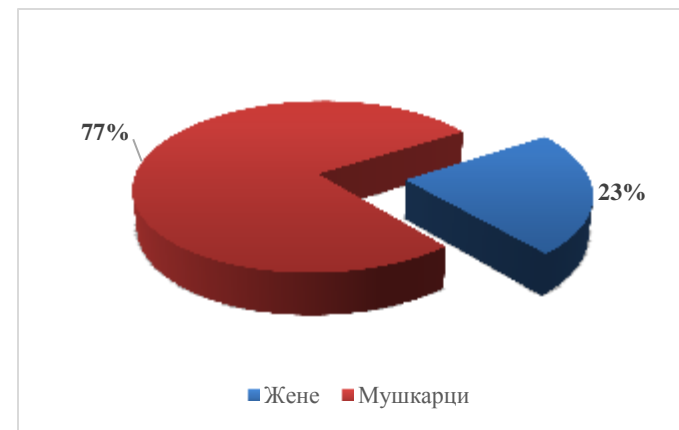
Извор: УАП, 2019

**Графикон 40: Структура поднетих захтева
према роду
Мера 1 - Други јавни позив**

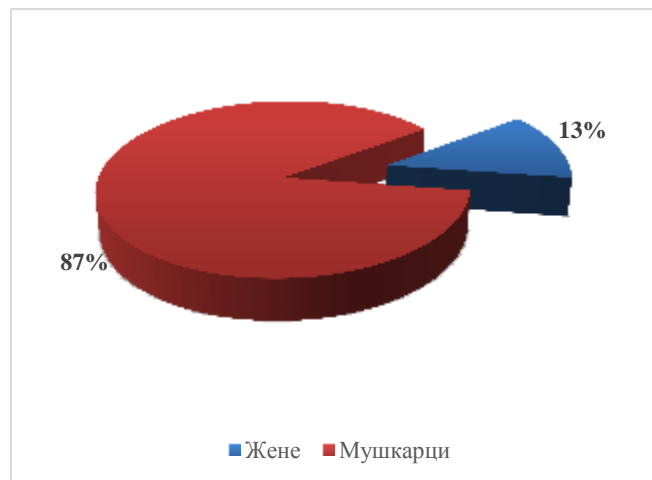
Извор: УАП, 2019

**Графикон 41: Структура трошкова према роду
Мера 1 - Други јавни позив**

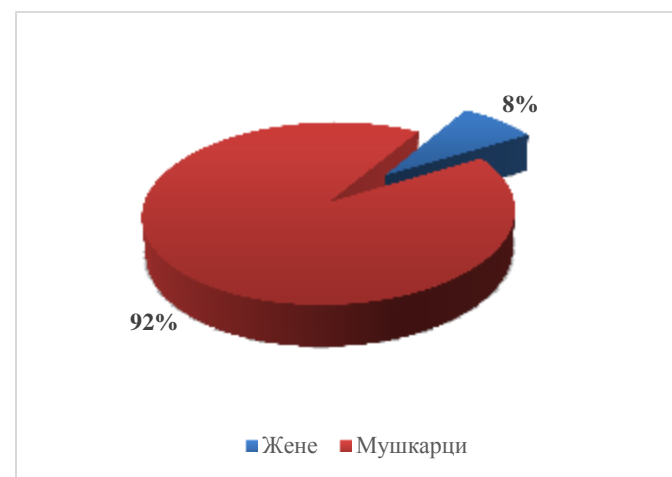
Извор: УАП, 2019

**Графикон 42: Структура поднетих захтева
према роду
Мера 1 - Трећи јавни позив**

Извор: УАП, 2019

**Графикон 43: Структура трошкова
према роду
Мера 1 - Трећи јавни позив**

Извор: УАП, 2019

У оквиру Мере 1, посматрано по позивима, највеће учешће како у броју поднетих захтева тако и у укупно захтеваним трошковима, жене остварују у оквиру Другог јавног позива. При томе, у оквиру наведеног позива веће учешће жене остварују у укупно захтеваним трошковима (23%) у односу на укупан број поднетих захтева (21%). Најмање учешће, како у погледу броја поднетих захтева тако и у погледу трошкова, жене остварују у оквиру Првог јавног позива (графикони 38-43).

Од укупног броја донетих решења о одобравању пројекта у оквиру Првог јавног позива жене остварују учешће од 7%, док у Другом јавном позиву у наведеном показатељу учествују са значајних 29%.

Када је реч о структури према роду по питању одбијених захтева, у оквиру Првог јавног позива жене остварују учешће од 12%, у Другом позиву овај проценат значајно већи (24%), док у оквиру Трећег јавног позива ово учешће износи 20%.

Напомена: подаци представљени у делу аналитике који се односи на жене носиоце пољопривредних газдинства базирају се на пресеку стања на дан 31.10.2019. године.

Посматрано са становишта **типа корисника**, у укупном броју поднетих захтева за Мери 1 (Први, Други и Трећи позив) и Мери 3 (Први и Други позив) – 547 захтева, физичка лица (индивидуални пољопривредници и предузетници) остварују учешће од 74%, док правна лица (привредна друштва и пољопривредне задруге) у наведеном показатељу са поднетих 189 захтева у укупном броју поднетих захтева остварују учешће од 26%.

У оквиру Мере 1 (за сва три позива) укупно 534 захтева за остваривање права на ИПАРД подстицаје су поднета од стране физичких лица (85%), док су правна лица поднела 95 захтева (15%). Убедљиво највећи број поднетих захтева физичка лица су остварила у оквиру Другог позива (97%), затим за Први позив (74%), док су у оквиру Трећег позива физичка лица у укупном броју поднетих захтева остварила учешће од 60%. Иако је учешће физичких лица у укупном броју поднетих захтева за сва три позива за Мери 1 значајно (85%), учешће ове категорије корисника у укупно захтеваним средствима је у значајној мери ниже (56%), што се посебно односи на Први позив где је учешће физичких лица у укупно захтеваним трошковима 40%, док је са друге стране њихово учешће у укупном броју поднетих захтева 74%).

Када је реч о Мери 3 (Први и Други позив) остварене су обрнуте пропорције по наведеном показатељу: од укупно 107 поднетих захтева, 94 се односи на правна лица (88%), а 13 захтева је поднето од стране физичких лица (12%). Као и за Мери 1, физичка лица у укупно захтеваним средствима остварују ниже учешће (11%) у односу на њихово учешће у укупном броју поднетих захтева (12%).

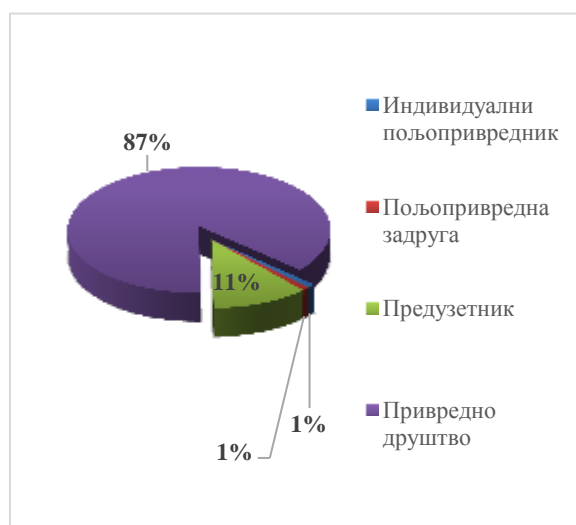
Графикон 44 и 45: Структура поднетих захтева према типу корисника

Мера 1 - Први, Други и Трећи позив

Извор: УАП, 2019

Мера 3 – Први и Други позив

Извор: УАП, 2019

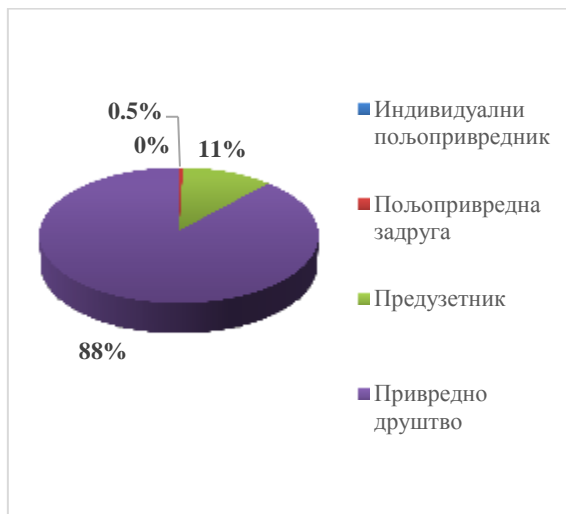
Графикон 46 и 47: Структура захтеваних трошкова према типу корисника

Мера 1 - Први, Други и Трећи позив

Извор: УАП, 2019

Мера 3 – Први и Други позив

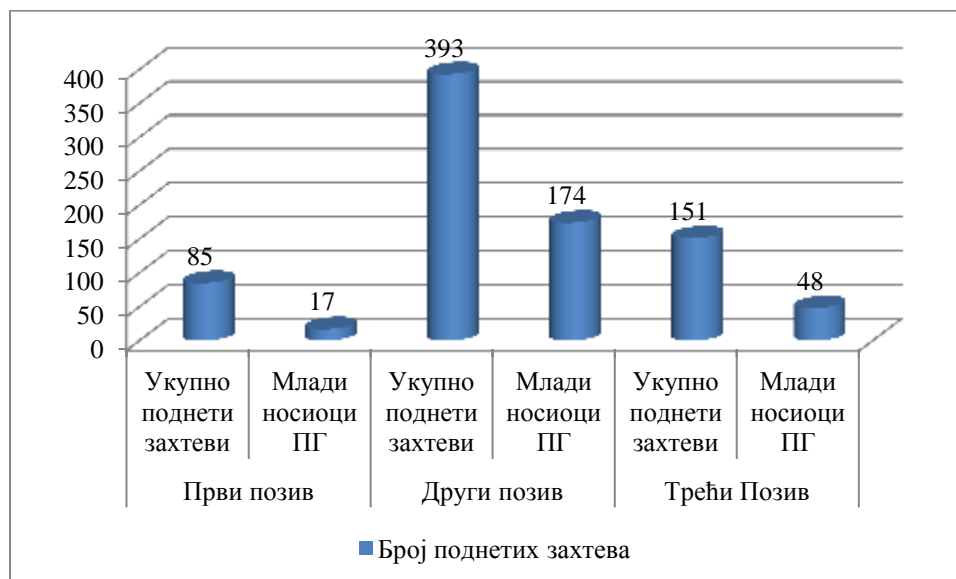

Извор: УАП, 2019

У укупном броју поднетих захтева и захтеваних трошкова у оквиру Мере 1 за сва три позива, физичка лица - индивидуални пољопривредници остварују доминантано учешће (85%), правна лица - привредна друштва остварују учешће од 14%, док правна лица - пољопривредне задруге и физичка лица - предузетници остварују знатно ниже учешће у поменутиим показатељима: 1% пољопривредне задруге и 0,3% предузетници (графикон 44). Посматрано по позивима, физичка лица по питању поднетих захтева остварују најзначајније учешће у Другом позиву (60%), а по питању учешћа у захтеваним трошковима у Трећем позиву (34%), док правна лица како по питању поднетих захтева (10%) тако и када је реч о трошковима (36%) највеће учешће остварују у оквиру Трећег јавног позива.

У укупном броју поднетих захтева и захтеваних трошкова у оквиру Мере 3 – Други позив, правна лица - привредна друштва остварују доминантано учешће, како по питању поднетих захтева (65%), тако и по питању учешћа у укупно захтеваним трошковима (67%).

**Графикон 48: Број захтева који су поднели млади пољопривредници
Мера 1 – Први, Други и Трећи позив**

Извор: УАП, 2019

Укупан број поднетих захтева од стране **младих пољопривредника**, потенцијалних корисника ИПАРД подстицаја за Меру 1 износи 239 захтева (38% укупног броја поднетих захтева) са припадајућим захтеваним трошковима у износу од 34.817.451 ЕУР (34% укупних захтеваних трошкова), од чега је усвојено 127 решења о одобравању пројекта (60%) са припадајућим трошковима у износу од 6.362.464 ЕУР (46%). Од укупног броја предлога пројеката поднетих од стране младих носилаца пољопривредног гзадинства, закључно са 31.10.2019. године, 30,5% захтева је одбијено или обустављено решењем, односно 73 захтева са припадајућим трошковима у износу од 4.566.147 ЕУР (13,1% од укупно захтеваних трошкова од стране младих пољопривредника). Највеће учешће младих пољопривредника у укупном броју поднетих захтева за Меру 1 је било у оквиру Другог јавног позива (44%), док је најмање учешће било у оквиру Првог позива (20%). Истовремено, од укупног броја поднетих захтева у оквиру Мере 1, млади пољопривредници, потенцијални корисници ИПАРД подршке, највеће интересовање су изразили за набавку трактора (Други јавни позив) – 73%, док је значајно мање захтева од стране младих пољопривредника поднето у оквиру Трећег, и посебно Првог јавног позива (20%, односно 7% респективно).

Пословни планови припремљени од стране ПССС

Од укупног броја поднетих захтева за Мету 1 (629), ПССС које покривају територију Централне Србије припремиле су 40 пословних планова за потребе потенцијалних корисника ИПАРД подршке за Мету 1 (табела 1), док су ПССС које покривају територију АП Војводина за потребе потенцијалних корисника ИПАРД подршке за Мету 1 припремиле 6 пословних планова у периоду 2017-2018. год.

Табела 1: Пословни планови припремљени од стране ПССС према округу

Округ	Број припремљених пословних планова		
	2017-2018	Q1 2019	Q2, Q3 2019
Подунавски	0	0	1
Расински	11	4	0
Београдски	7	0	0
Јабланички	4	1	0
Мачвански	3	0	1
Браничевски	1	0	0
Борски	1	2	0
Шумадијски	1	0	0
Колубарски	1	0	0
Топлички	0	2	0
Укупно	29	9	2

Промотивне активности и видљивост

Успешно спровођење ИПАРД мера и способност потенцијалних прималаца да апсорбују ИПАРД средства директно зависи од квалитета поднетих апликација, свести прималаца, ажурирања Пољопривредних саветодавних служби и других страна у ланцу информација за пружање подршке.

Промоција ИПАРД II програма у 2019. години реализована је кроз 20 информативних догађаја за представнике локалних самоуправа, пољопривредних задруга, пољопривредних удружења, регионалних развојних агенција, регионалних привредних комора, консултаната и представника банака.

Током 2019. године припремљени су промотивни видео спотови за будуће јавне позиве за М1 и М3, као и видео спот: До ИПАРД подстицаја у 10 корака. Емитовање видео спота за М1 је почело 25. септембра 2019. године на Радио Телевизији Србије и до 15.октобра је приказан 26 пута.

Водичи за подносиоце захтева/кориснике за ИПАРД мере М1 и М3 су припремљени и објављени на веб-страницама МПШВ и УАП-а (<http://www.minpolj.gov.rs/ipard-program-2014-2020/> and <http://uap.gov.rs/ipard-ii-u-srbiji/>). Такође, Водичи су одштампани и извршена је дисеминација на промотивним ИПАРД догађајима. Наведене веб-странице садрже све релевантне информације за подносиоце захтева и потенцијалне кориснике.

Узимајући у обзир ИПАРД мејл адресу за питања ipard.info@minpolj.gov.rs за актуелне Јавне позиве за Меру 1 и Меру, 3 као и за будуће мере (М7) у периоду од 01.01.2019. до 20.11.2019. године припремљен је и достављен 860 одговора свим заинтересованим странама. Од 01.01.2019. до 20.11.2019. године, забележен је 571 телефонски позив који се тиче ИПАРД-а.

Промоција ИПАРД II програма се спроводи и кроз активности саветодавних служби које су потенцијалним корисницима, као и корисницима преносиле информације о ИПАРД II програму. Пољопривредни саветодавци се континуирано обучавају кроз различите модуле о ИПАРД темама које су предвиђене у њиховом годишњем програму од 2016. године. У 2019. години су организована два модула: два дводневна тренинга за 68 пољопривредних саветодаваца о модификацији ИПАРД II програма и увођење нових сектора у меру М1 и други, два једнодневна тренинга за меру М7. Предавачи су били запослени из Сектора за рурални развој и Управе за аграрна плаћања у оквиру МПШВ, као и представници техничких тела која ће проверавати испуњеност прописаних релевантних националних и ЕУ стандарда у области заштите животне средине, ветеринарског јавног здравља, добробити животиња, заштите биља, сигурности хране производа биљног порекла и рурални туризам.

Након одржаних модула у вези ИПАРД II програма у 2019. години, саветодавци су у оквиру свог годишњег плана активности спроводили дисеминацију информација о ИПАРД II програму потенцијалним корисницима путем зимских школа, трибина, радионица, медија, билтена.

Осам пољопривредника је добило Завршну потврду о успешно завршених 50 сати обуке за учешће у ИПАРД II програму.

Активности ПССС у Централној Србији и АП Војводини представљене су у следећим табелама:

ПССС Централна Србија

Средство информисања	2016		2017		2018		2019	
	Број одржаних догађаја	Број учесника	Број одржаних догађаја	Број учесника	Број одржаних догађаја	Број учесника	Број одржаних догађаја	Број учесника
Догађаји (зимске школе, штандови, предавања, радионице)	299	7439	311	7300	327	6618	71	2538
Медији (локална телевизија, радио, новине)	163	/	366	/	126	/	100	/
Билтен /Портал пољопривредних саветодавних стручних служби	41	/	63	/	126	/	39	/

Напомена: Од Трећег квартала 2019. године до 20.10.2019. одржано је:

- 21 догађај (зимске школе, штандови, предавања, радионице) са 473 учесника;
- Медији (локална телевизија, радио, новине): 34
- Билтен /Портал пољопривредних саветодавних стручних служби: 4

ПССС АП Војводина

Средство информисања	2017		2018		2019	
	Број одржаних догађаја	Број учесника	Број одржаних догађаја	Број учесника	Број одржаних догађаја	Број учесника
Догађаји (зимске школе, штандови, предавања, радионице)	108	2.020	220	4.306	40	696
Медији (локална телевизија, радио, новине)	34	/	90	/	3	/
Билтен /Портал пољопривредних саветодавних стручних служби	2	/	24	/	/	/

За 68 пољопривредних газдинстава кроз индивидуални рад обезбеђена је помоћ саветника ПССС у аплицирању за ИПАРД II програм у 2019. години.

Показатељи активности видљивости и комуникације

Тип индикатора	Индикатор	Остварена вредност од 01.01. до 20.11.2019. год.	Циљ	Стопа извршења (%)
Исход	Број потенцијалних корисника који присуствују информативним догађајима	940	4.000	23,5
	Број реализованих промотивних догађаја	21	30	70,0
	Број националних догађаја	2	5	40,0
	Број подељеног промотивног материјала	1.500 брошура 2.000 летака	6.000	58,3
	Број националних и регионалних медија, до којих долазе информативни материјали (конференције за штампу, саопштења за јавност)	92 кроз новинске агенције (штампано, електронски и путем интернета)	20	Остварено
	Број заинтересованих страна у сектору који делују као мултипликатори (пружају везе са ИПАРД II веб-сајтом, дистрибуирају промотивне материјале)	6 (42 са ПССС)	10	60,0
	Број ТВ и радио презентација	148	по позиву	Остварено

	Број организованих конференција за штампу	3	најмање 5 националних и најмање 4 регионална	60,0
	Број достављених саопштења за јавност	22	најмање 20	Остварено
	Број људи који приступају ИПАРД II веб локацији	245.029 за период, око 23.000 по месецу	2.000	Остварено
Тип индикатора	Индикатор	Остварена вредност од 01.01. до 20.11.2019. год.	Циљ	Стопа извршења (%)
Резултат	Степен задовољства информативним догађајима	96,4%	најмање 80% задовољних садржајем и организацијом	Остварено
	Број публикација / чланака, ТВ и радио репортажа за ИПАРД II Програм	350	60	Остварено
	Број захтеа за грантове по мери М1и меру М3	М1: Трећи Јавни позив 151 Четврти Јавни позив у току (200 поднетих захтева са пресеком стања 20.11.2019.) Пети Јавни позив у току (15 поднетих захтева са пресеком стања 20.11.2019.) М3: Други Јавни позив 81	Најмање 80 за Меру 1 и најмање 45 за Меру 3	Остварено за меру М1 и М3

Припремиле:

Верица Лазић
Самостални саветник,
Група за надзор, процену и извештавање

Ивана Словић
Група за надзор, процену и извештавање

Одобрила:

Јасмина Миљковић
Начелник Одељења за рурални развој/
Шеф Управљачког тела